

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему ПЕРЕКЛАД ТЕКСТОВОГО КОНТЕНТУ КІНОСТРІЧКИ
“GONE WITH THE WIND” З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ**

Виконав: студент 2 курсу,
групи 8.0359-ап
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно)
освітньо-професійної програми
Переклад (англійський)
Рахубовська Ольга Сергіївна

Керівник д.філол.наук., доц. Чуян С. О.

Рецензент к.філол.наук., доц. Юнацька А. Б.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	6
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТОВИХ КОНТЕНТІВ	6
1.1 Основні класифікації перекладацьких трансформацій.	6
1.2 Особливості перекладу кінострічок	19
1.3 Особливості перекладу кінотекстів.	25
РОЗДІЛ 2	30
АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У КІНОТЕКСТІ ФІЛЬМУ “GONE WITH THE WIND”	30
2.1 Лексичні трансформації	30
2.2 Граматичні трансформації	45
2.3 Лексико-граматичні трансформації.....	53
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66

ВСТУП

У центрі даного дослідження знаходиться аналіз перекладу текстового контенту кінострічки “Gone with the Wind”. Кіно – це популярне явище, як у соціальному плані, так і у художньому, яке вже більше ніж 50 років є невід’ємливою частиною нашого життя, нашої культури. З кожним роком, завдяки глобалізації та доступу в Інтернет його популярність росте, особливо – популярність англomовних стрічок та серіалів.

На сьогодні в Україні, дай в світі в цілому, демонструється багато англomовних кінофільмів як у кінотеатрах, так і у прокаті, на малих екранах. У зв’язку з цим виникає потреба у високоякісному перекладі стрічок (діалогів, монологів, ремарок та розповідей від імені автора). У зв’язку з тим, що початкова мова та мова-реципієнт мають багато відмінностей у граматиці, синтаксисі, стилістиці, лексиці (нееквівалентні одиниці) та необхідністю отримати адекватній, точний, якісний літературний переклад, від якого буде залежати популярність фільму серед глядачів, а також касові збори, перекладач повинен використовувати перекладацькі трансформації.

Багато вчених вивчали проблему перекладацьких трансформацій. Серед них такі відомі лінгвісти, як Бархударов Л. С., Комісаров В. Н., Латишев Л. К., Максимов С. Є., Мин’яр-Белоручев Р. К., Рецкер Я. І., Семенов О. Л., Федоров А. В., Швейцер О. Д., Карабан В. І., Мамрак А. В., Гак В. Г., Левицька Т. Р. та Фітерман А. М., Солодуб Ю. П., Тихонов А. А., Утробіна А. А., Сіров Н. В. та Шевнин, А. Б., Щетинкин В. Е., Бреус Є. В. [Бархударов 1975, Комісаров 1999, Комиссаров 2001, Латышев 1981, Латышев 1983, Максимов 2006, Миньяр-Белоручев 1996, Миньяр-Белоручев 1980, Рецкер 1973, Семёнов 2005, Федоров 2002, Швейцер 1973, Карабан 2002, Мамрак 2009, Гак 1998, Левицькая и Фитерман 1973, Левицькая и Фитерман 1963, Солодуб 2005, Тихонов 2005, Утробина 2006, Серов и Шевнин 1980, Щетинкин 1987, Бреус 2000] та інші.

Фактори, що були перераховані вище, обумовлюють **актуальність** пошуку та використанню різних перекладацьких трансформацій для вирішення проблем при перекладі тексту кінофільмів, котрі допоможуть передавати та зберегти весь сектор інформації, сенс та ідеї, що були закладені автором/сценаристом з самого початку.

Новизна мого дослідження полягає у спробі порівняти переклад кінофільму з англійської мови на українську та виявленні особливостей використання перекладацьких трансформацій та їх вплив на мову перекладу текстового контенту.

Об'єктом дослідження виступає текстовий контент кінострічки “Gone with the Wind” та його переклад в українському прокаті.

Предмет дослідження – перекладацькі трансформації при перекладі з англійської на українську мову.

Ціль роботи розглянути та проаналізувати перекладацькі трансформації, що були використані при перекладі текстового контенту кінострічки “Gone with the Wind”.

Для реалізації цілі потрібно вирішити наступні **задачі**

1. Розглянути загальні особливості перекладу кінострічок.
2. Вивчити специфіку використання перекладацьких трансформацій при перекладі кінострічок з англійської на українську мову.
3. Порівняти представлені класифікації перекладацьких трансформацій.
4. Порівняти оригінал та переклад текстового контенту кінострічки.
5. Знайти перекладацькі трансформації у тексті стрічки “Gone with the Wind” на основі офіційного українського перекладу.
6. Розподілити знайдені трансформації згідно обраної класифікації.

Теоретична значимість роботи полягає в розгляді та дослідженні перекладацьких трансформацій при перекладі текстового контенту кінострічки “Gone with the Wind” на українську мову на основі офіційного перекладу на українську. Вивчення особливостей використання трансформацій при

перекладі з англійської на українську мову і виявлення певних закономірності впливу на текст перекладу.

Практична значимість роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані при практиці перекладу англійських кінострічок на українську мову і їх подальшого використання, а також в теорії та в практичному курсі перекладу.

Методи дослідження у роботі були використані загальні методи - порівняльний, дедуктивний, індуктивний, порівняльний, емпіричний метод, метод класифікації, а також приватні лінгвістичні методи і прийоми: метод контекстуального аналізу, метод інтерпретації тексту, метод компонентного аналізу, порівняльний метод, метод суцільної вибірки, метод синтаксичного уподібнення.

Матеріал дослідження склав текстовий контенту кінострічки “Gone with the Wind” та його офіційний переклад з англійської на українську мову.

Структура роботи відповідно до цілей і завдань, дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об’єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі подаються загальні відомості про перекладознавство як лінгвістичну дисципліну, особлива увага приділяється визначенню поняття «перекладацька трансформація», розглянуто питання класифікації перекладацьких трансформацій та особливості перекладу кінофільмів.

Другий розділ містить власний аналіз перекладацьких трансформацій у текстовому контенті кінострічки “Gone with the Wind”.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість 63 сторінок, використано 52 джерела.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТОВИХ КОНТЕНТІВ.

1.1 Основні класифікації перекладацьких трансформацій.

Незважаючи на відносно молодий вік теорії перекладу та перекладознавства як науки, на сьогодні ми маємо велику кількість робіт, присвячених перекладацьким трансформаціям. І це, насамперед, пов'язано з тим, що даний аспект є одним із основоположних, і тому знання його теоретичних основ вкрай важливо для роботи будь-якого перекладача. Також необхідно вказати, що фахівці в області теорії перекладу до сих пір не прийшли до консенсусу в визначенні самої суті поняття трансформації. Саме з цією проблемою пов'язана велика кількість класифікацій, запропонованих вченими класифікацій, які відрізняються один від одного. Нижче, я планую надати приклади класифікацій від різних авторів, а також розглянути більш детально деякі окремі прийоми.

Для того, щоб дати визначення поняттю перекладацька трансформація, в першу чергу потрібно уточнити сенс, який ми вкладаємо в це поняття. Існує безліч визначень, запропонованих різними вченими: Л. С. Бархударовим, В. Н. Комісаровим, В. Г. Гаком, А. Д. Швейцером, Я. И. Рецькером, Л. К. Латишевим, Ж.-П. Вине і Ж. Дарбельне і т. д. Але визначення, що дав Л. С. Бархударов вважається основоположним, тому що воно найбільш точно відображає суть питання.

Що стосується самого перекладу, то Л. С. Бархударов розглядає його з двох точок зору: як процес міжмовної трансформації, і як результат процесу. У роботі «Мова і переклад» він пише, що переклад - це процес, а точніше міжмове перетворення/трансформація тексту на одній мові в текст на іншій

мові, результатом якого є створення тексту перекладу, зі збереженим і незмінним планом змісту [Бархударов 1975, с. 5]. Схоже визначення перекладу дається в Cambridge dictionary [Cambridge dictionary], де акт перекладу розглядається як трансформація тексту з однієї мови на іншу.

Подібним чином В. С. Виноградов у своїй роботі «Введення в перекладознавство» розглядає поняття перекладу, виділяючи для терміна «переклад» два основних значення: 1) переклад - розумова діяльність, процес передачі змісту, вираженого однією мовою засобами іншої мови; 2) переклад - це результат процесу перекладу, тобто сам текст в усній чи письмовій формі [Виноградов 2001, с. 5].

Зі схожої точки зору розглядав переклад і А. В. Федоров. У його праці «Основи загальної теорії перекладу» переклад визначається як процес, що протікає у вигляді психічного акту і полягає в тому, що текст на одній мові заново відтворюється на іншій мові, і результатом цього процесу є новий текст на мові перекладу [Федоров 2002, с. 13].

Н. К. Гарбовській розглядав переклад вже не як процес і його результат, а в першу чергу, в якості як суспільної функцією комунікації між людьми, які є носіями різних мовних систем. Ця функція здійснюється в момент психофізичної діяльності перекладача, спрямованої на передачу реальної дійсності і полягає в можливості переходу від однієї семіотичної системи до іншої з метою максимально повної передачі змісту, закладеного в вихідному повідомленні від однієї сторони комунікації до іншій [Гарбовський 2004, с. 214].

В. Н. Комісаров писав про переклад як про явище, яке за своєю структурою є складним і багатостороннім, тому його окремі аспекти можуть бути предметом дослідження різних наук [Комісарів 2002, с. 34].

Щодо іноземних вчених, то Питер Ньюмарк, що являє собою ключову фігуру в застужанні перекладознавства, визначає перекладознавство як «передачу значення, що було закладено в текст атором з однієї мови на другу» [Newmark 1988, с. 5]. Інші дослідники, Сьюзен Баснет і Харіш Триведі стверджували, що

«переклад відбувається в континуумі; акт перекладу є частиною постійного процесу міжкультурного обміну, що включає певну маніпуляцію, яка охоплює всі етапи процесу перенесення через мовні та культурні межі» [Bassnett S. and Trivedi 1999, с. 2]. Так А. Каддон у словнику “Penguin Dictionary of Literary Terms & Literary Theory” виділяє три основні види перекладу: «а) більш-менш буквально, точне передавання початкового значення за рахунок синтаксису, граматики, розмовної мови та ідіоми, на яку перекладається текст; б) спроба передати образ, сенс і стиль оригіналу шляхом пошуку еквівалентів у синтаксичній структурі мови перекладу, її граматиці та серед ідіом; в) досить вільна адаптація, що зберігає первісний образ, але може призводити до значного зміну стилю, структуру, граматику та ідіом, що були застосовані в оригіналі» [Cuddon 2004, с. 936]. Дж. К. Кетфорд виділяє граматичний та лексичний переклад, на його думку «граматичний переклад - це переклад обмежений граматичними змінами, так грамика оригінального тексту замінюється еквівалентною грамикою мови перекладу, але лексика залишається також» [Catford 1978, с. 71]. Дослідник стверджує, що лексичний переклад – переклад, в якому змінюється лише лексика мови оригіналу еквівалентною лексикою мови перекладу, грамика залишається такою ж [Catford 1978, с. 71].

Таким чином, ми можемо прийти до висновку, що переклад - це складне, багатостороннє явище, яке виконує суспільно значиму функцію комунікації, що полягає в процесах перетворення і передачі тексту на одній мові в текст на іншій мові, результатом чого є створення тексту перекладу, що зберіг зміст початкового тексту

Даючи визначення терміну перекладацька трансформація Л. С. Бархударов писав: термін «трансформація» може бути вжито лише в тому значенні, в якому цей термін застосовується в синхронному описі мови взагалі: мова йде про певне ставлення між двома мовними або мовленнєвими одиницями, з яких одна є вихідною, а друга створюється на основі першої. В даному випадку, маючи вихідний тексту на мові А, перекладач, застосовуючи

до нього певні прийоми, створює текст б на мові Б, який знаходиться в певних закономірних відносинах з текстом а» [Бархударов 1975, с. 6].

Подібне тлумачення поняттю «перекладацької трансформації» дає А. Д. Швейцер. Він підкреслює певну метафоричність терміна «трансформація» в сфері теорії перекладу та пише: «Насправді мова йде про відношення між вихідним і кінцевим мовними виразами, про заміну в процесі перекладу однієї форми вираження другою, про заміну, яку ми образно називаємо перетворенням або трансформацією» [Швейцер 1973, с. 118]. Тобто це операції, які полягають, в пошуку та використанню засобів для того, що заново виразити сенсу тексту на мові перекладу.

Я. І. Рецкер визначав трансформації як «засіб логічного мислення, за допомогою яких ми розкриваємо значення слова іноземної мови у контексті та знаходимо його відповідність у мові перекладу, що не збігається із словником» [Рецкер 1973, с. 138]. О. Л. Семенов розглядав трансформацію як «міжмовне перетворення з метою досягнення еквівалентності текстів оригіналу та перекладу (з метою збереження функціонального впливу повідомлення)» [Семёнов 2005, с. 68–69]. С. Є. Максимовим вважає, що суть перекладу полягає в тому, що інформація з оригінального джерела повинна бути відтворена так повно наскоки це можливо, і може бути досягнуто лише через використання структурних або семантичних змін. Ці зміни, які є наслідком лексичних та граматичних розбіжностей в мовах, називаються перекладацькими трансформаціями [Максимов 2006, с. 58].

При визначенні поняття трансформацій в своїй роботі «Теорія перекладу» Г. К. Гарбовський посилається на праці Л. С. Бархударова і А. Д. Швейцера і пише наступне: «Перекладацька трансформація - це такий процес перекладу, в ході якого система значень, укладена в мовних формах вихідного тексту, була сприйнята і зрозуміла перекладачем в силу його компетентності, трансформується природним чином внаслідок міжмовної асиметрії в більш-менш аналогічну систему значень, що набуває форму мови перекладу» [Гарбовський 2004, с. 366].

Таким чином, перекладацькі трансформації - це прийоми, що використовуються при перекладі для передачі інформації, змісту, що був закладений в вихідний текст на одній мові, в текст на іншій мові, використовуючи форми та засоби мови перекладу і зберігаючи більш-менш аналогічний сенс з мови оригіналу.

Якщо розглядати розподіл трансформацій на види, то існує безліч точок зору щодо цього питання. Але в основному вчені із області лінгвістики поділяють трансформації на лексичні, граматичні та змішані. Далі будуть представлені класифікації перекладацьких трансформацій, що були запропоновані різними вченими.

Так Бархударов у своїй науковій праці «Мова та Переклад» виділяв чотири головних типа перекладацьких трансформацій :

- 1) Перестановки
- 2) Заміни
- 3) Додавання
- 4) Опущення

У своїй праці він майже не проводить рису між перекладацькими трансформаціями та перекладацькими прийомами. Наприклад він розглядав в якості одного з типів лексичних заміни конкретизацію, яку в той же самий час називає і прийомом.

Також він зазначає, що запропонована ним класифікація приблизна та умовна. І цю думку він пояснював тим, що в деяких випадках певне перетворення може бути розглянуто як один і як інший вид елементарної трансформації. Більш того, при перекладі «чисті типи» трансформацій зустрічаються дуже рідко, частіш за все ми маємо справу з комплексними трансформаціями, які утворюються в результаті міксу простих.

Згідно з визначенням, що дає Л. С. Бархударов у своїй роботі, перестановка – це зміна розташування (порядку послідовності) мовних елементів в тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу. Перестановці можуть піддаватися слова, словосполучення, частини складного пропозиції, а

також самостійні речення у структурі тексту. Автор зазначає, що в процесі перекладу найбільш поширеним випадком є зміна порядку слів і словосполучень в структурі пропозиції [Бархударов 1975, с. 191].

При перекладі нерідко має місце також явище зміни порядку розташування частин складного пропозиції (*clauses*) - головного і підрядного речення. Наприклад:

If he ever gets married, his own wife'll probably call him "Ackley"
[Salinger 1951, с. 21].

Напевно, і жінка буде кликати його «Еклі» - якщо тільки він коли-небудь одружиться [Бархударов 1975, с. 193].

Нарешті, як було зазначено, перестановці можуть піддаватися і самостійні пропозиції в ладі тексту. Як приклад розглянемо нижче наведений:

"You gain 'to court this morning?" asked Jem. We had strolled over
[Lee 1960, с. 198]. Ми підійшли до її забору. Ви в суд підете? - запитав Джим.

Тут необхідність перестановки викликана тим, що форма Past Perfect у другому пропозиції англійського тексту висловлює значення передування даного дії, що позначається в першому реченні. Оскільки російська форма підійшли не виражає цього значення, збереження вихідного порядку проходження пропозицій в перекладі призвело б до смислового спотворення (дія, що позначається дієсловом підійшли, сприймалося б як подальше, а не попереднє дії, що позначається дієсловом запитав), звідси необхідність перестановки пропозицій [Бархударов 1975, с. 194].

Щодо замін, вчений дає таке тлумачення терміну: заміни - це найбільш поширений і різноманітний вид перекладацьких трансформацій. Заміни можуть підлягати як граматичні одиниці (форми слів, частини мови, члени речення, типи синтаксичного зв'язку і т.д.), так і лексичні. З цього ми робимо висновок, що існують як граматичні так і лексичні заміни. Більш того, замінам можуть підлягати не тільки окремі одиниці, але й цілі конструкції, тоді мова йде вже про комплексні лексико-граматичної заміни [Бархударов 1975, с. 194].

Заміни Л. С. Бархударов поділяє на:

- Заміни форм слова (число у іменників, час у дієслів і ін.).

- Заміни частин мови – один з найбільш поширених типів. Наприклад заміна іменника на займенник і навпаки, а також дієслівного іменника на дієслово в особовій формі, імені діяча на особову форму дієслова, прикметник на іменник і т.д.) (Спочатку він висів в кімнаті діда, але скоро дід вигнав його до нас на горище, бо шпак навчився дражнити дідуса ... [Горький 1954, с. 106] / *At first the bird hung in my grandfather's room, but soon he outlawed it to our attic, because it began to imitate him ...*) [Бархударов 1975, с. 195].

- Заміни членів речення, тобто перебудова синтаксичної структури пропозиції (пасивна конструкція на активну, пасивний стан на дійсний, підмет на обставину) (*He was met by his sister.* - Його зустріла сестра).

- Синтаксичні заміни в складному реченні. Найбільш часто спостерігаються такі види синтаксичних трансформацій:

1) заміна простого речення складним (в цьому випадку ми об'єднуємо два простих речень в одне складне)

I like watching her dance. [Greene 1955, p. 39] /...Я люблю дивитися, як вона танцює [Бархударов 1975, с. 204];

2) заміна складного речення простим (особливим видом цієї трансформації є членування пропозиції)

It was pretty nice to get back to my room,

After I left old Spencer ... / Приємно від старого Спенсера потрапити до себе в кімнату ... [Бархударов 1975, с. 206];

3) заміна головного речення підрядним і навпаки

While I was eating my eggs, these two nuns with suitcases and all... came in / Я їв яєчню, в той час як увійшли дві черниці з чемоданчик і сумками [Бархударов 1975, с. 207];

4) заміна підпорядкування сурядністю і навпаки

We had strolled to the front yard where Dill stood looking down the street at the dreary face of the Radlcy Place [Lee 1960, с. 46]. / Ми пішли в палісадник,

Ділл виглянув на вулицю і втупився на похмурий будинок Редлі [Бархударов 1975, с. 207];

5) заміна сполучникового зв'язку на безсполучниковий і навпаки *So I opened my suitcases and took out a clean shirt, and then I went in the bathroom and washed and changed my shirt.* [Salinger 1951, с. 87] / Я відкрив чемодан, вийняв чисту сорочку, пішов у ванну, помився і переодягнувся) [Бархударов 1975, с. 209].

- Лексичні заміни являють собою заміну окремих лексичних одиниць іноземної мови лексичними одиницями мови перекладу, які не є їх словниковими еквівалентами, інакше кажучи вони мають інше референційне значення, ніж одиниці іноземної мови, що були перекладені за допомогою їх. Лексичні заміни можна поділити на:

1) Конкретизацію - заміна більш широкого значення в вихідній мові на більш вузьке в мові перекладу.

He told me to come right over, if I felt like it / Він сказав, що я можу прийти хоч зараз, якщо треба [Бархударов 1975, с. 211].

2) Генералізація (протилежна конкретизації)

He comes over and visits me practically every weekend / Він часто їздить до мене, майже кожен тиждень [Бархударов 1975, с. 213].

3) Заміна, що заснована на причинно-наслідкових відносинах (*I don't blame them* / Я їх розумію. (я їх не звинувачую тому, що я їх розумію) [Бархударов 1975, с. 214].

- Антонімічний переклад, тобто трансформація стверджувальної конструкції на негативну і навпаки, при якій відбувається заміна одного з перекладних слів іноземної мови на його антонім в мові перекладу:

Stradlater didn't say anything. [Salinger 1951, с. 87] / Стредлейтер промовчав [Бархударов 1975, с. 216].

- Компенсація – передача інформації додатковими засобами, якщо в мові перекладу нема еквіваленту елемента тексту з вихідної мови (*You could tell he was very ashamed of his parents and all, because they said 'he don't' and 'she don't'*

and stuff like that ... / Відразу було видно, що він соромиться своїх батьків, тому що вони говорили «хочут» і «хочете», і все в такому роді ...) [Бархударов 1975, с. 195-221].

Згідно з суджень Бархударов, додавання - це відновлення опущених в іноземній мові «доречних слів». У трактуванні «доречних слів» вчений посилається на американського лінгвіста З. Харріса, який у своїй роботі “Papers in Structural and Transformational Linguistics” визначає «доречні слова» як “*the main word to occur with the particular other words ...In the given culture or subject matter*” («важливе слово, що спадає на думку, окремо від інших слів ... визначаючи культурне або предметний зміст») [Harris 1970, с. 559-560]. Бархударов писав « в поєднанні *I began the book* в якості «доречного слова» може виступати або *to read* , якщо в загальному контексті йдеться про читача, або *to write*, якщо мова йдеться про автора, але, скажімо, *to buy* - тут не є «доречним словом і т. п.» [Бархударов 1975, с. 222].

- Додавання можна розглянути в якості введення у речення тих чи інших елементів при перебудові речення. Воно ж використовується і при передачі в тексті перекладу граматичних явищ іноземної мови, яких немає в мові перекладу [Бархударов 1975, с. 226].

- Опущення - це явище, що становить собою протилежність додаванню. Л. С. Бархударов пише: «При перекладі опущення піддаються найчастіше слова, є семантично надмірними, тобто які виражають значення, що можуть бути зрозумілі в тексті і без їх допомоги» [Бархударов 1975, с. 226]. Ця трансформація зазвичай використовується при перекладі парних синонімів (*just and equitable treatment* / справедливе відношення) [Бархударов 1975, с. 227].

В. Н. Комісарів у своїй класифікації виділяв лексичні, граматичні та лексико-граматичні трансформації. Згідно з думкою вченого: лексичні трансформації «описують формальні і змістовні відносини між словами і словосполученнями в оригіналі і перекладі» [Комісаров 2002, с. 158]. До формальних перетворень відноситься перекладацька транскрипція/транслітерація, а також перекладацьке калькування. Прийом

транслітерація використовується для того, щоб при перекладі відтворити звучання слова в мові оригіналу. Це прийом властивий при перекладі власних імен, географічних назв, назв фірм, термінів і т. д. В сучасній перекладацькій практиці транскрипція користується більшою популярністю, але іноді можна спостерігати і використання транслітерації. Необхідно відзначити, що велика кількість відхилень від принципу транскрибування пов'язано з існуванням традиційних найменувань, які міцно увійшли в обіходь носіїв мови. Прийом калькування полягає в перекладі елементів, що утворюють слово або словосполучення, а потім в об'єднанні окремих частин в одне ціле, при цьому порядок слів в словосполученні може зазнавати змін [Комісаров 2002, с. 158-159].

До лексико-семантичних замінів В. Н. Комісаров відносить конкретизацію, генералізацію і модуляцію. Прийом смислового конкретизації полягає в тому, що перекладач для перекладу слова на мові оригіналу вибирає одиницю з більш конкретним значенням в мові перекладу. Прийом генералізації є протилежністю конкретизації. Сенс його полягає в заміні слова на іноземній мові, що має більш вузьке значення, на слово на мові перекладу з більш широким значенням. Модуляцією (смысловим розвитком) називають прийом, що полягає в заміні слова або словосполучення на іноземній мові одиницею мови перекладу, значення якої логічно виводиться із значення вихідної одиниці [Комісаров 2002, с. 159-161].

Серед граматичних трансформацій до найбільш популярних прийомів В. Л. Комісаров відносить дослівний переклад, членування речення, об'єднання речень і граматичні заміни. Дослівний переклад, або нульова трансформація полягає в заміні синтаксичної структури в іноземній мові на аналогічну структуру на мові перекладу. Прийом членування речення полягає в його розбивці на два і більше речень в перекладі. Прийом об'єднання речень виступає протилежним прийому членування речень і полягає в тому, що два і більше речень в мові оригіналу переорюються на одне велике речення в мові перекладу [Комісаров 2002, с. 161-163].

На думку В. Н. Комісарова, прийом заміни може також бути використаним при роботі з граматичною категорією, частиною мови, член речення, речення певного типу. Як правило при перекладі категорія числа у іменника зберігається, за винятком тих випадків, коли формі однини в одній мові відповідає форма множини в іншій мові, або ж заміна може проводитися відповідно до стилю або узусом(звичай/правило). Досить поширеним видом граматичної заміни при перекладі є заміна частини мови (іменник дієсловом, прикметник іменником і т.д.) [Комісаров 2002, с. 163-164].

До найбільш поширених лексико-граматичними трансформацій вчений відносить прийом антонімічного перекладу, прийом описового перекладу і прийом компенсації. Антонімічний переклад він характеризував як заміну стверджувальної форми в оригіналі на заперечувальну форму в перекладі і навпаки, при цьому відбувається заміна лексичної одиниці іноземною мовою на одиницю на мові перекладу з протилежним значенням, ще слід додати, що при використанні антонімічного перекладу одиниця в іноземній мові може замінюватися в мові перекладу іншими словами і словосполученнями, що містять протилежну думку. Під описовим перекладом В. Л. Комісаров має на увазі заміну лексичної одиниці іноземної мови словосполученням, що розкриває її значення на мові перекладу. При компенсації елементи тексту, опущені при перекладі, передаються в тексті будь-яким іншим засобом, при цьому вони можуть бути розташовані в іншому місці, на відміну від оригіналу [Комісарів 2002, с. 164-165].

Ж.-П. Вине и Ж. Дарбельне у своїй праці «Порівняльна стилістика англійської та французької мови» розподіляли переклад на прямий та непрямий. До прямого вони віднесли запозичення, а саме транскрипцію і транслітерацію, калькування, буквальний переклад. До непрямому перекладу - модуляцію, адаптацію, еквіваленцію і транспозицію. На їх думку ці терміни є основними, але вони також виділять і додаткові, до них відносять: ампліфікація, шассе-круазе, компенсація, згортання, експліціпація,

генералізація, граматикалізація, імпліцитація, партикуляризація (конкретизація) [Vinay 1965, с. 51].

А. Д. Швейцер у своїй праці «Переклад і лінгвістика» зазначив, що прийоми перекладу і трансформації – це не одна й та сама річ і їх треба розділяти. Відповідно до його концепції, прийоми перекладу відносяться до області перекладацької практики, а трансформації, утворюючи основу того чи іншого прийому, головним чином є складовими елементами теоретичної моделі перекладу. А. Д. Швейцер виділяє семантичні і синтаксичні (граматичні) трансформації. Семантичним трансформаціям він дає таке визначення: «описувані ситуативною моделлю види перетворень смислової структури окремих слів і висловів в цілому», а синтаксичні це : «перетворення граматичної структури висловлювання при сталості його лексичного наповнення» [Швейцер 1973, с. 274].

До семантичним трансформаціям Швейцер відносить [Швейцер 1973, с. 270-275]:

1) Векторна заміну – це коли одна і й та ж сама предметна ситуація розглядається з протилежних сторін. До векторних замін відносяться конверсійне перетворення і антонімічний переклад;

2) Додавання семантичних компонентів - вираження додаткових семантичних компонентів відповідно до норм мови перекладу;

3) Заміну семантичних категорій - один і той же елемент дійсності позначається на основі його різних взаємопов'язаних або не взаємопов'язаних властивостей (аспектів), при цьому взаємопов'язані аспекти можуть співвідноситися один з одним як причина і наслідок, частина і ціле і т.д;

4) Опущення семантичних компонентів – усунення семантичного компонента, надлишкового з точки зору норм мови перекладу або зрозумілого з контексту;

5) Перенесення - заміна перехресних понять;

6) Перерозподіл семантичних компонентів – лексичне згортання і лексичне розгортання;

7) Повтор семантичних компонентів - багаторазове вираження одних і тих же семантичних компонентів;

8) Розширення - генералізація;

9) Зміщення - використання замість даного поняття суміжного поняття в межах одного і того ж родового поняття;

10) Скорочення семантичних компонентів – усунення дублювання семантичних компонентів;

11) Звуження - конкретизація.

Синтаксичні трансформації А. Д. Швейцер докладно не розглядає.

Він виділяє деякі прийоми перекладу і до них він відносить [Швейцер 1973, с. 270-271]:

1) Антонімічний переклад - прийом в перекладі, що базується на заміні слова його антонімом. Як правило він супроводжується перетворенням конструкції речення із стверджувальної у заперечну чи навпаки;

2) Генералізація - прийом перекладу, заснований на заміні видового поняття родовим;

3) Конкретизацію - прийом перекладу, заснований на заміні родового поняття видовим. Протилежний генералізації.

Вчений відзначає і інші різновиди прийомів, зокрема заміни і перетворення. До замін він відносить [Швейцер 1973, с. 271-274]:

А) лексичне розгортання - заміна слова словосполученням;

Б) лексичне згортання - заміна словосполучення словом;

В) стилістична модифікацію - заміна в процесі перекладу елементів висловлювання, які відносяться до одного функціонального стилю, елементами іншого стилю.

Згідно з А.Д. Швейцером існує два типи перетворення вихідного тексту – це [Швейцер 1973, с. 271-273]:

1) компресію тексту - перетворення вихідного тексту з метою надати йому більш стислу форму. Компресія тексту досягається шляхом опущення надлишкових елементів висловлювання, елементів, що заповнюються з

контексту і позамовних ситуації, а також шляхом використання більш компактних конструкцій;

2) прагматична адаптація - перетворення вихідного висловлювання з урахуванням передачі його прагматичного значення. Прагматична адаптація досягається шляхом включення в текст додаткових елементів, опущення елементів, надлишкових з точки зору іншомовного одержувача, а також шляхом застосування семантичних трансформацій.

1.2 Особливості перекладу кінострічок

Для того, щоб говорити про особливості перекладу кінострічок, потрібно дати визначення поняттю кінострічка або фільм. Ось, яке визначення цьому поняттю дає Т. Г. Лукьянова:

Фільм – це полісеміотичне явище, здатне передавати значення через зображення, мовлення та музику; він є впливовим засобом для передачі цінностей, ідей та інформації. У технологічному плані фільм – це послідовність фотографічних зображень (кадрів), пов'язаних єдиним сюжетом, що містить звуковий супровід. Таке визначення поняттю фільм Т. Г. Лукьянова викорчує у своїй методичці «Основи англо-українського кіноперекладу» [Лукьянова 2012, с. 9]. Також у своїй статті «Теоретичні аспекти перекладу фільмів за англійської на українську» Т. Г. Лукьянова зазначала, що кіно характеризують як об'єкт культури, який сприймають через органи чуття як систему смислів, у якій відбиті специфічні способи сприйняття й відображення дійсності. Кіно постійно визначає, зміцнює та перетворює світосприйняття глядача [Лукьянова 2011, с. 183–187].

Кінофільми можуть класифікуватися за різними критеріями. Наприклад, а ступенем документальності (достовірності) відеоматеріалу фільми

класифікують на ігрові, документальні та науково-популярні. Ігрове кіно класифікують за тривалістю екранного часу; кількістю серій; за відношенням до першоджерела; аудіовізуальним рядом, художній формі; новаторським підходом; за цільовою аудиторією та її об'ємом; виробником; жанрами драматургії; цілями автора. За тривалістю екранного часу фільми поділяються на повнометражні та короткометражні; за кількістю серій: односерійні, малосерійні фільм та багатосерійний фільм (міні-кіносеріал); за відношенням до першоджерела (джерела сценарію або ідеї фільму): екранізація художніх творів інших жанрів, у тому числі літератури, комп'ютерних ігор, коміксів, римейк (повторна екранізація фільму), сіквел (продовження), в тому числі пріквел як його різновид. При класифікації за цілями авторі, фільми поділяються на: незалежне кіно, комерційне, суспільно-політичне або ідеологічне та змішане, що може поєднувати в собі декілька критеріїв.

Також фільми розподіляються за жанрами. Виділяються такі основні жанри: трагедія, кінокомедія, трагікомедія, драма, мелодрама, кіноепопея, кінороман, кіноповість, кіноновела, детектив, авантюрний фільм, фантастичний фільм, казка, фільм жахів, музичний фільм тощо. Фільми, що належать до одного жанру мають суму схожих рис у стилі, змісту або формі. Але, слід зазначити, що в наш час поділ на жанри є умовним. Часто жанри у фільмі перетинаються і границі між ними стають все менш визначеними. Тому дослідники зазначають, що на сьогодні не існує чіткої системи жанрового у кіно.

Назва фільму допомагає привернути увагу глядача, забезпечити касові збори, зрозуміти нам основну тему стрічки, її зміст. Основна функція назви кінофільму – це тискання змісту усього фільму у коротку фразу. Тому для досягнення адекватності перекладу назв іноземних фільмів, перекладач має це враховувати. Для перекладу назв фільмів використовують такі стратегії адаптації. Перша стратегія - це дослівний переклад. З нею працюють у випадку, якщо у назві відсутні соціально-культурних реалії, які неможливо перекласти чи відмінності за формою та змістом. Наприклад:

1. The Ruling Class – Правлячий клас.
2. Hard Times – Важкі часи.
3. Dutch – Датч.
4. Tucker: The Man and His Dream – Такер: Людина та його мрія [Лукьянова 2012, с. 10].

Друга стратегія – це трансформація назви. Вона обумовлена різноманітними факторами: лексичними, стилістичними, функціональними, прагматичними. При перекладі використовується прийом смислої адаптації. За його допомогою замінюють, додають лексичні елементи, які пов'язані із сюжетом фільму. Деякі елементи можуть бути вилучені. Наприклад:

5. The Last Detail – Останній наряд.
6. Absolute Beginners – Новачки.
7. The Tragedy of Othello: The Moor of Venice – Отелло.
8. Young Doctors in Love – Лікарня, молодість, кохання

Якщо неможливо передати прагматичний зміст вихідного тексту, тоді використовується стратегія заміни. «Зазвичай найбільшу складність при перекладі викликають фразеологізми, гра слів й навмисно змінених стійких виразів, зміст яких є прозорим лише для тих, хто добре знає культуру англomовних країн» [Слепович 2008, с. 89]. Якщо в назві було використано реалії чи авторської слова, що мають певне смислове навантаження і є незрозумілими при дослівному перекладі, тоді перекладач використовує прагматичну адаптацію [ПНФ. СП]. Повернення до оригінальної назви, до першоджерела, також призводять до зміни назви. Наприклад:

9. Jawbreaker – Королеви вбивства.
10. F/X – Ілюзія вбивства [Лукьянова 2012, с. 10].

Існує чотири основних види кіноперекладу: субтитри, дубляж, синхронний і закадровий переклад. Найбільша ступінь еквівалентності перекладу вихідному тексту може бути досягнута в останньому.

Дубляж (dubbing) – це вид перекладу аудіовізуальних творів (фільмів, мультфільмів, телесеріалів, аніме тощо), за якого здійснюється повна заміна

іншомовного мовлення акторів на іншу мову з метою трансляції цього твору у іноземних країнах [Лукьянова 2012, с. 12].

При дубляжі переклад і міміка повинні синхронізуватися. Це явище називається ліпсинг, воно становить найбільшу складність і вимагає від перекладача скорочення чи трансформування тексту перекладу, щоб він збігався в відеорядом. Найпопулярнішим перекладацьким прийомом є синтаксичне уподібнення або нульова трансформація. Вона використовується коли у обох мовах, мові оригіналу та мові перекладу, присутні паралельні синтаксичні структури, і забезпечує синхронність. Хоч цей тип перекладу і є найдорожчим, він користується найбільшою популярністю серед глядачів і є найбільш комфортним [ПНФ. СП].

Закадровий переклад (voice-over) – це вид перекладу аудіовізуальних творів, за якого перекладені репліки акторів озвучення можна чути поверх оригінальної звукової доріжки твору [ПНФ. СП].

Озвучення може бути одноголосим чи багатоголосим. Перший тип, озвучення в один голос, є характерним для документальних фільмів чи піратських копій. Для другого виду перекладу, багатоголосого, залучаються професійні актори чи аматори. Телевізійні фільми, серіали, що ми звикли бачити на малих екранах, були перекладені за допомогою закадрового перекладу. Цей тип перекладу дешевший за дубляж і більш швидкий у виконанні [ПНФ. СП].

Субтитри (subtitling) – текстовий супровід відео на мові джерела, який дублює або доповнює звукову доріжку. У субтитрах відображене мовлення людей і персонажів у кадрі. Для людей з вадами слуху субтитри вкрай важливі, так як допомагають зрозуміти, про що йдеться в фільми. Якщо ви вивчаєте мову оригіналу, то перегляд кіно з субтитрами – корисно для практики.

Існують різні ступені деталізації подій при субтитруванні. Як правило субтитри пишуться до реплік персонажів, але іноді назви, що з'явилися у кадрі, також зазнають перекладу, або навіть звуки, особливо якщо переклад розрахований на людей з вадами слуху [Лукьянова 2012, с. 13].

Субтитри можуть бути вбудованими або зовнішніми. Вбудовані – це ті субтитри, що були накладені на відеоряд, та становлять його частину. Їх вирізати майже неможливо, тому що вони становлять частину кадру. Зовнішні, на відміну вбудованих, представляють собою окремий файл. Зазвичай цей файл зроблений у текстовому форматі. В тексті субтитрів зазначений початок тексту, та його кінець, іноді додаткова інформація робочого характеру [Лукьянова 2012, с. 13].

Переклад кінофільмів має певні особливості і це обумовило появу певних принципів, правил, що повинні допомогти пришвидшити процес та зробити правильний і якісний переклад. По-перше слід зазначити, що кінопереклад більш вільний, ніж переклад художнього твору і іноді навіть наближається до «вільного» перекладу, а вільний переклад, на противагу точному, виконується на нижчому рівні еквівалентності, ніж той, якого можливо досягти за даних умов перекладацького акту. Адекватним вільний переклад може бути, якщо він відповідає іншим нормативним вимогам перекладу і не пов'язаний з істотними втратами у передачі змісту оригіналу [Комиссаров 2001]. Такий переклад містить прийоми онаціональнення, перенесення (локалізація), осучаснення, ідейної трансформації. Зазвичай такі прийоми виступають єдиною можливістю адекватної передачі змісту кінотвору. Так при створенні дубляжу, ліпсинг перекладу, що вимагає повної синхронізації руху губ та перекладених реплік, призводить до того, що перекладач часто змушений скорочувати вихідний текст, трансформуючи його так, щоб кінцевий варіант збігався з відеорядом. Найпопулярнішим прийомом для збереження синхронності – є уподібнення (нульова трансформація). Перекладач застосовує якщо у мові оригіналу та мові перекладу існують паралельні синтаксичні структури. Часто нульова трансформація може веде до повної відповідності кількох мовних одиниць та порядку їх розташування в оригіналі та перекладі.

Що стосується субтитрі, то тут також існують певні правила:

- 1) При створенні субтитрів перекладач повинен стежити за їх довжиною. Якщо субтитр занадто довгий, слід сегментувати його на 2 рядки, це

допоможе прискорити процес його прочитання. Для цього у тексті субтитру виділяють ключові слова та членують його, але у випадку, коли маємо справу з занадто довгим реченням, що не вписується у ці 2 рядки, переходить до нового субтитру. Рядки дворядкового субтитру мають бути рівними за довжиною (нижній и верхній) для кращого сприйняття глядачем. Субтитри повинні бути блідо-білим (не яскравим), зроблені шрифтом Helvetica та Arial. Кожний рядок має містити не більше 40 символів, так як перевищення цієї кількості призведе до зменшення розміру шрифту і як результат, його чіпкості. Зазвичай субтитри розміщуються у нижній частині екрану, на горизонтальній осі, але інколи їх розміщують зверху. Знизу, справа та зліва має залишатися не менше 1/12 від висоти кадру та повної ширини екрану. Текст має бути відцентровим, однак текст розміщують за лівим краєм, якщо це діалог. Перед початком кожної фрази діалогу має стояти тире [Лукьянова 2012, с. 13].

2) Деякі слова мають бути вилучені з тексту, у випадку, коли вони не несуть смислового навантаження. Зазвичай це усі вигуки, звернення, присвійні займенники, вигуки, вставні слова (наприклад: О!; ну що ж; я б так сказав), тавтологічні прикметники/прислівники (наприклад: дуже страшний - страшений). Важливо знайти баланс між збереження тексту, розумінням сюжету й наданням достатнього часу для обробки оком та мозком іншої частини слухових та візуальних елементів (субтитри). Звернення залишають лише у таких випадках:

- Коли звертаються до однієї людини з цілої групи людей;
- Коли персонажа окликають на вулиці;
- Коли персонаж з'являється вперше на екрані й необхідно познайомити глядачів із ним;
- Коли звертання неможливо уникнути.

Короткі відповіді, такі як yes, no, ok, sorry, thanks, please і т.д. можна опустити при перекладі, тому що основна маса людей знає їх. Але нечіткі,

сленгові, розмовні версії, що не відомі більшості людей (наприклад: упр, океу-докеу, тощо), не можуть бути опущені і обов'язково мають перекластися.

Власні назви та запозичені слова чи ті, що виступають у ролі вихідного, - завжди зберігаються. Згідно досліджень, при наявності у реченні слів з еквівалентним перекладом, саме цей варіант має бути використаним у субтитрах, тому що наш мозок їх швидше опрацьовує (наприклад: secret – секрет, а не таємниця) [Лукьянова 2012, с. 14-16].

1.3. Особливості перекладу кінотекстів

Кінотекст – це один з найвідоміших видів креолізованого тексту. Згідно з лінгвістами Ю. А. Сорокіна та Є. Ф. Тарасова креолізований текст – це тексти, фактура яких складається з двох негомогенних частин (вербальної мовної (мовленнєвої) і невербальної (що належить до інших знакових систем, ніж природна мова). Кінотекст також розуміють як зв'язне, цілісне і завершене повідомлення, що виражається за допомогою вербальних (лінгвістичних) й невербальних (іконічних та/або індексальних) знаків, які організовані відповідно до задуму колективного функціонально диференційованого автора за допомогою кінематографічних кодів, і яке зафіксоване на матеріальному носії і призначене для відтворення на екрані і аудіовізуального сприйняття глядачами. Колективне авторство у кіно – це спільна робота сценариста, режисера, акторів, костюмерів, композиторів тощо [Слышкин 2004, с. 25–26; 37]. Відтак, кінотекст є продуктом суб'єктивного осмислення дійсності колективним автором. Структурною одиницею кінотексту є кадр, який містить значення кіномови. Кадр наближає кінотекст до мовлення, оскільки вносить у мову дискретність [Ворошилова 2007, с. 107]. Кадри поєднуються за допомогою монтажу, який вважають ідентичним до поєднання морфем у слова, а слів – у речення [Структура диалога как принцип работы семиотического

1984, с. 343–344]. Тож можна вивести систему подібного та відмінного, що дозволяє бачити у кіномові різновид мови як суспільного явища [Ворошилова 2007].

Кінотекст безсумнівно є однією з найскладнішої семіотичної структурою в ряду інших креолізованого текстів. Описуючи складний склад кінотексту, дослідники також пропонують різні підходи. Так, Ю. М. Лотман вказує, що кіно за своєю суттю - це синтез двох оповідних тенденцій: образотворчої («рухома живопис») та словесної. У. Еко виділяє в складі кінотексту 3 основоположних кодових системи: портретна (відеоряд), лінгвістична і звукова.

Єфремова М. А., узагальнюючи все сказане вище, пропонує наступне визначення складу кінотексту: лінгвістична та нелінгвістичні семіотичні системи, які оперують знаками різного роду. Лінгвістична система в кінотексті представлена 2 складовими: письмовій (титри і написи, які є частиною світу речей фільму) та усної (звучить мова акторів, закадровий текст, пісня і т.д.). Нелінгвістичні система кінотексту включає звукову частину (природничі та технічні шуми, музика), відеоряд (образи персонажів, рухи персонажів, пейзаж, інтер'єр, реквізит, спецефекти). Всі зазначені елементи особливим чином організовані і знаходяться в нерозривній єдності [Слышкин, Ефремова 2004, с. 17-18].

Власне кінотекст, далі міркують дослідники, створюється за допомогою кінематографічних кодів, до числа яких відносяться ракурс, кадр, світло, план, сюжет, художній простір, монтаж. Кожен з названих кінематографічних кодів може стати елементом режисерської мови, за допомогою якого глядачеві буде передана якась інформація [Ворошилова 2007, с. 107].

Що стосується практики перекладу кінотекстів, то універсального способу перекладу не існує. Способи залежать від різноманітних факторів, таких як тип фільму, аудиторія, культура країни, бюджет перекладу, час, взаємозв'язок між культурами мови перекладу та мови джерела. Всі ці фактори створюють необхідність для перекладача застосовувати всі можливі способи перекладу, щоб отримати високоякісний, зрозумілий, адекватний переклад, що

передає максимум змісту із оригінального тексту та його колорит. Лінгвісти виділяють такі способи перекладу:

- Пошук словникових відповідників
- Транскодування:
  - 1) транслітерування;
  - 2) транскрибування;
  - 3) змішане транскодування;
  - 4) адаптивне транскодування;
  - 5) транскодування з описовим перекладом;
  - 6) транскодування з пояснювальними словами
- Калькування
- Контекстуальна заміна:
  - 1) конкретизація слова;
  - 2) генералізація слова;
  - 3) додавання слова;
  - 4) вилучення слова;
  - 5) смисловий розвиток;
  - 6) заміна однієї частини мови на іншу;
  - 7) антонімічний переклад;
  - 8) перестановка слова.
- Описовий переклад

Так, при перекладі кінотексту фільмів для того, щоб текст, репліки акторів дубляжу збігалися з відеорядом, перекладач змушений вилучати деякі слова, що не містять суттєвої інформації. Прийоми конкретизація, трансформації додавання слова, контекстуальної заміни також є досить поширеними. Так контекстуальна заміна вирішує проблему зі складними громіздкими конструкціями, перетворюючи їх на прості. Але така трансформація є доцільною тоді, коли зберігається баланс між смисловим навантаженням, функціональними та стилістичними аспектами.

З допомогою шляхом заміни пасивних конструкцій на активні, використовуючи антонімічний переклад, прибігаючи до скороченням часових зворотів для часових підрядних речень, уникаючи подвійного вставлення дієслова, заміни дійсного способу прямим питанням чи наказовими реченнями складні синтаксичні речення можуть бути замінені а прості. Але, якщо такі трансформації призводять до порушення смислу, прагматики та стилістики речення, у такому випадку краще надати перевагу реченню, що є довшим за кількістю символів та адекватно передає зміст.

Наприклад:

1. Ми пішли до ресторану, у якому ще ніколи не були (50 символів з пробілами) – Ми пішли до нового ресторану (28 символів з пробілами).

2. Я почну готувати, як тільки додивлюся фільм (44 символи з пробілами) – Я почну готувати після фільму (30 символів з пробілами).

3. Те, від чого б я зараз не відмовилась – відпочинок на узбережжі моря (68 символів з пробілами) – Я б зараз відпочила на узбережжі (32 символи з пробілами).

4. Я б хотіла відпочити у Туреччині, а мама хотіла б відпочити у Греції (69 символів з пробілами) – Я б хотіла відпочити у Туреччині, а мама – у Греції (51 символ з пробілами).

5. Я хотіла б отримати свої гроші назад (37 символів з пробілами) - Віддайте мені гроші (20 символів з пробілами) [Лукьянова 2011, с. 16].

Щодо скорочень, апострофів, символів - їх можна використовувати при перекладі кіно тексту, так як вони допомагають економно сформулювати речення, але всі знаки та символи повинні бути загальноприйнятими та відомими всьому загалу, щоб уникнути не розуміння. Лінгвісти радять використовувати символи, що є поширеними у друкованих виданнях і є зрозумілими для усіх соціальних та вікових груп. Якщо потрібно позначити число більше 12 , використовуються цифри, а якщо менше , тоді воно пишеться буквами. Але виключення становлять вирази на приклад – «четверо з нас», «тисячі людей».

Іноді при перекладі непристойні слова, а груба лексика замінюються евфемізмами, словами що є більш м'якими або нейтральними за смислом та емоційним навантаженням . Евфемізація походить від лексичних табу. Вони були введені через релігійні вірування, які накладали заборону на вживання деяких предметів та явищ. У наш час відбувається процес деевфемізації, коли непристойні слова не підлягають цензурі. Але щоб економити місце – вони можуть бути вилучені, якщо повторюються занадто часто.

Регіональні та соціальні діалекти рекомендовано уникати при перекладі контекстів. Але виключення становлять діалекти, що неодноразово були використані у друкованих матеріалах.

Специфічні культурні лінгвістичні елементи передаються через просте пояснення або через пряме відображення культурних реалій.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У КІНОТЕКСТІ ФІЛЬМУ “GONE WITH THE WIND”

2.1 Лексичні трансформації

У цьому підрозділі ми будемо розглядати лексичні трансформації, які були використані при перекладі кінотексту стрічки “Gone with the wind” [«Звіяні вітром», “Gone with the wind” movie, “Gone with the wind” subtitles].

На початку кінострічки, в ролі вступу, береться текст із роману «Звіяні вітром», на основі якого було знято стрічку. Для аналізу та виявлення перекладацьких трансформацій беремо його.

Заміна:

- *“There was a land of Cavaliers and Cotton Fields called the Old South. Here in this pretty world, Gallantry took its last bow. Here in this pretty world, Gallantry took its last bow. Here was the last ever to be seen of Knights and their Ladies Fair, of Master and of Slave. Look for it only in books, for it is no more than a dream remembered, a Civilization gone with the wind...”* – «Колись існувала країна вправних вершників та бавовняних полів, її називали Старим Півднем. Там, в маленьких кутках, завмерла в уклоні сама галантність, там жили останні лицарі, та прекрасні дами, останні хазяї та їхні раби. Тепер про це можна прочитати лише в книгах, тепер це не більше ніж сон, який складно забути. Це цілий світ, віднесений вітром...» – У цьому абзаці ми можемо виділити такі трансформації за Бахударовим: Заміна (*land* на країна, така заміна становить собою прийом конкретизації, більш широке значення слова “*land*” – «земля» замінили на країна, що має вужче значення; *Civilization* - Це цілий світ, замінено на більш широке значення; *pretty world* – маленький світ;) Це речення багате на трансформації, і ми можемо

виділити трансформацію додавання (*There was* - Колись існувала , додали слово колись; до слова *Cavaliers* у українському перекладі додали слово вправних, на виході ми отримали вправних вершників; при перекладі було додане слово «Тепер» у речення “*Look for it only in books*”), перестановка (у реченні “*Gallantry took its last bow*” при перекладі *Gallantry* було поставлено на кінець «завмерла в уклоні сама галантність»). Також ми можемо зайти граматичну трансформацію та прийом антонімічного перекладу (“*dream remembered*” у «сон, який складно забути», так прикметник *remembered* було трансформовано у підрядне речення з антонімічним значенням, у оригіналі акцент було зроблено на тому, що сон добре запам’ятовувався, а при перекладі використали протилежна за значенням – неможливо забути). Це речення ми можемо означити як те, що демонструє лексико-граматичну трансформацію. Пролог був перекладений добре, трансформації використані влучно, вони допомогли при перекладі адаптувати оригінальний текст до мови перекладу. Далі, в основному, ми будемо мати справу з діалогами персонажів і аналізувати перекладацькі трансформації, що були там використані.

- “*Do you know those Yankees actually want a war?*” - Нікчемні Янки насправді хочуть війни?» - Маємо заміну. Замість слова «нікчемні» в оригіналі використано “*those*”. Далі, слід зазначити, що порядок слів в реченні змінено у порівнянні з оригіналом. Янки винесено на початок, в оригіналі воно стоїть всередині.
- “*We'll show 'em.*” - «Вони її отримають.» - В цьому реченні ми бачену лексичну заміну, що заснована на причинно-наслідкових зв’язках.
- “*Why, honey, you can't do that to us.*” – «Не ображай нас.» - заміна, що заснована на причинно-наслідкових відносинах.
- “*...after me and Miss Ellen done labored with you.*” - «Ми з вашою матір’ю докладаємо зусиль.» - Маємо справу з заміною (“*Miss Ellen*” при перекладі було замінено на слова матір).

- *“Come on in before you catch your death of dampness.”* - «Негайно додому, доки я не вийшла за вами.» - При перекладі з англійської були перекладач прибіг до заміни (*“catch your death of dampness”* замінили на доки «я не вийшла за вами»), також на початку речення використали прийом додавання (*“Come on in”* в оригіналі, в мові перекладу додали «Негайно до дому»)
- *“Quittin' time!”* - «Кінець роботи!» - Лексична заміна.
- *“It's my own neck, so it is.”* - «Це моя шия і я вирішуватиму.» - Заміною, заснованою на причинно-наслідкових відносинах.
- *“Just as you'd expect with the barbecue tomorrow and talking nothing but war.”* - «Вони готуються до пікніка та тільки і говорять про війну.» Лексико-семантична заміна (*barbecue* - пікнік). Також слід зазначити опущення (*Just as you'd expect*), перестановка (*talking nothing* - тільки і говорять)
- *“What difference does it make who you marry so long as he's a Southerner and thinks like you?”* – «Яка різниця за кого ти вийдеш. Головне за місцевого, такого як я і ти.» - Синонімічна заміна (*“Southerner”* на «місцевого»), цілісне перетворення (*“What difference does it make”* на «Яка різниця» та *“hinks like you”* на такого як я і ти), також можемо означити заміну підрядності сурядністю.
- *“Has been born and, mercifully, has died.”* - «Народилася та з волею Бога померла.» - Лексико-семантична заміна (*“mercifully”* на «з волею Бога»).
- *“You may go to the barbecue and stay up through supper.”* - « Можеш поїхати на пікнік та спати під час вечері.» - Лексико-семантична заміна (*barbecue* на пікнік, що є частковим еквівалентом слову з мови оригіналу, у мові перекладу), на додаток до цього ми можемо виділити антонімічний переклад (*stay up*, що значить не спати при перекладі замінили на «спати»).
- *“What's my lamb gonna wear?”* – «Яку сукню, люба?» – лексико-семантична заміна (замінили слово *“lamb”*, що не є притаманне в українській мові на позначення дорогої людини).

- *“Keep your shawl on. I ain't aimin' for you to get all freckled after the buttermilk I done put on you all this winter, bleachin' them freckles.”* – «Не знімайте хустинку, а то знову з'явиться ластовиння. Усю сироватку витратила на вас взимку, аби позбутися його. Чи ви забули про це?» – Лексико-семантична заміна (*“shawl”* на хустинку), далі ми бачимо граматичну трансформацію, що переставляє з тобою об'єднання речень та членування другого речення. Також у кінці було додане питальне речення, яке відсутнє в оригіналі.
- *“Now, Miss Scarlett, you come on and be good, and eat just a little, honey.”* – «О, міс Скарлет згляньтеся, з'їште щось, хоча б оладок!» – Заміна (*“Now”* на «О»); *“you come on and be good”* на «згляньтеся»), опущення (*“honey”*).
- *“I'm going to have a good time today and do my eating at the barbecue.”* – «Сьогодні найщасливіший день у моєму житті, я їстиму на пікніку.» – Лексико-семантична заміна (*“barbecue”* замінили на «пікнік», так як це слово притаманне україномовній культурі), як додаткові трансформації можемо виділити опущення (опустили *“and”*) та заміна (*“good time”* на «найщасливіший день», що несе в собі посилення позитивної конотації, так слово *“good”* переклали у найвищий ступені порівняння «найщасливіший»), перестановка (*“today”* переставили на початок речення).
- *“If you don't care what folks says about this family, I does!”* – «Якщо вам байдуже, що про вас скажуть інші, то мені ні!» – Лексична заміна (*“folks”* на «інші»), далі слід виділити конкретизацію (*“this family”*, тобто окреслює всіх членів родини головної героїні, тоді як при перекладі це слово замінили на «вас», що позначало саму героїню), а також ми можете спостерігати антонімічний переклад (*“If you don't care”* на «Якщо вам байдуже»; *“I does”* на «мені ні»).
- *“No, and you ain't gonna see no Yankee girls at the ball tonight neither.”* – «Ні, але і на балу ви не побачите жодної дівчини с Півночі.» – Заміна (*“Yankee girls”* на «дівчини с Півночі»).

- *“Now we're really and truly sisters.”* – «Тепер ми справжні сестри.» – Заміна (*“really and truly”* на «справжні»).
- *“Every time I think of it I feel faint!”* – «Щоразу, як я думаю про це, у мене паморочиться у голові!» – Заміна (*“faint”* та «паморочиться у голові»).
- *“Another triumph for our magnificent men in arms.”* – «Ще один тріумф наших чудових військових.» – Заміна (*“men in arms”* на «військових»).
- *“Captain Butler, it's such a pleasure to see you again.”* – «Капітан Ред, яке задоволення бачити вас знову.» – Заміна (*“Captain Butler”* на «Капітан Ред»).
- *“Are you telling me you don't believe in the cause?”* – «Ви хочете сказати, що не вірили у нашу перемогу.» – Заміна (*“cause”* на «перемогу»).
- *“Oh dear, oh dear. Where are my smelling salts?”* – «О боже, боже. Де мої нюхальні солі?» – Заміна (*“Oh dear, oh dear”* на «О боже, боже»).
- *“Next trip I'll bring you some green silk for a frock to match it.”* – «Наступного разу привезу зелений шовк для сукні.» – Заміна (*“Next trip”* на «Наступного разу»).

Додавання:

- *“We'll talk about the Wilkes' barbecue at Twelve Oaks.”* – «У мене є ідея, давайте поговоримо про завтрашній пікнік у 12 Дубах, який влаштовує Вілкс.» - У цьому реченні ми маємо справи з додаванням («У мене є ідея..»), також можна зазначити заміну (*“We'll talk”* замінили на спонукання «Давайте поговоримо», змінили час), додаванням (у перекладі додали підрядне речення «який влаштовує Вілкс», тоді як в оригіналі все виглядає набагато лаконічніше *“Wilkes' barbecue”*, що обумовлено граматиною англійської мови).
- *“First Brent, then me, then Brent, then me again and so on.”* – «Спочатку ти танцюватимеш з Бренденом потім зі мною, за Бренденом, а потім знову зі мною і так далі.» – Прийом додавання. Додали «ти танцюватимеш», тоді як в оригіналі воно опущене.

- “That goody-goody! Who wants to know a secret about her?” – «Мелані Гамільтон, вона святоша. Кого цікавлять новини про неї?» - На початку речення ми бачимо додавання (додали ім’я дівчини «Мелані Гамільтон»), далі замінили слово “*secret*” на «новини» , що має ширше значення (генералізація).
- «*You ain't got no more manners than a field hand...*» – Сором, у вас манери як у негритянки с плантації. – Перекладач використав трансформацію додавання (додали слово «Сором», в оригінале воно відсутнє) та конкретизації (в оригіналі ми маємо «*field hand*», що може означати любу людину, що працює на плантації, при перекладі зазначається, що це саме негритянка).
- «*There's none in the county can touch you, and none in the state.*» - «У нашому графстві тай усій країні немає тобі рівного.» - У реченні використане додавання, перекладач додав слово «графство», тоді як в оригіналі надруковано лише про країну.
- «*So it's proud of yourself, you are.*» - «Тату, ти так пишаєшся собою.» - Додавання (додали слово «тато»), перестановка («*you are*»переставили на початок речення).
- «*Can't I stay up for the ball tomorrow?*» - «Мамо, можна завтра не спати під час балу.» - Додавання (Додали «мамо»), антонімічний переклад («*Can't I*» на «можна»)
- «*She never even noticed Charles before.*» – «Подивися на Скралет,раніше вона навіть не помічала Чарльза.» – Заміна («*She*» на «Скралет», конкретизація) та додавання (додали «Подивися»), транскрибування («*Charles*» та «Чарльз»).
- «*Well-brought-up young ladies take naps at parties.*» – «Добре виховані молоді леді завжди сплять у день на балах.» – Додавання (сплять у день на балах).
- «*You had broken something.*» – «Ви, здається щось розбили.» – Додавання («здається»).

Генералізація:

- *“That's a good idea. Aren't you eating barbecue with us?”* – «Ти сидітимеш з нами?» - Ми можемо виділити прийомом генералізації (*“eating barbecue”* замінили на «сидітимеш»), а також опущення (*“That's a good idea”* опустили в при перекладі), також можна відмітити, що тут є граматичне опущення (*“Aren't”*, що має на увазі «чи не так» заманили на просте питальне реченні).
- *“We want all your waltzes.”* - «Всі танці наші.» – Прийом генералізацій, у оригіналі мався на увазі конкретний танець – вальс, тоді як при перекладі його замінили на загальне слово – танці.
- *“Now do we get those waltzes?”* - «То тепер ти танцюватимеш з нами?» - Генералізація: вальс (*waltzes*) – конкретний танець, в той час як в перекладі, не вказують, що головні герої хочуть танцювати.
- *“I have it in strictest confidence from John Wilkes this afternoon... Ashley is going to marry Miss Melanie.”* - «Джон Вілкс розповів мені сьогодні у приватній розмові, що Ешлі одружиться з Міс Мелані.» - Генералізація (*“this afternoon”*, що значить після обіду, замінили на «сьогодні», тобто ця дія могла відбутися у будь-який проміжок часу), також ми можемо помітити перестановку («Джон Вілкс» при перекладі винесли на початок речення, в оригіналі стояло у середні).
- *“No you ain't! You can't show your bosom before three o'clock.”* – «Ні! Справжні леді не показують свої груди до обіду.» – Заміна (*“You”* на «Справжні леді» та *“three o'clock”* на «до обіду»); ці зміни становлять собою генералізацію).
- *“He looks as if, as if he knows what I look like without my shimmy!”* – «Він дивиться так, наче бачив мене без одягу.» – Генералізація (*“shimmy”*, що значить спідню білизну замінили на «одяг»), також можемо бачити цілісне перетворення (друга частина речення).

- *“Don't start flirting with me. I'm not one of your plantation beaux.”* – «Не фліртуйте зі мною. Я не один з ваших хлопців.» – Генералізація (*“beaux”* на «хлопців») та можемо зазначити опущення (*“plantation”*).

Конкретизація:

- *“I'll bet the other boys will be hopping mad!”* - «Ручаюся, інші брати збожеволіють» - При перекладі слово *“boys”*, що має загальне значення и окреслює всіх хлопці на вечірці, замінили на слово з вузьким значенням «брати», що конкретизує саме які хлопці збожеволіють.
- *“I want to wear Scarlett's green dress!”* - «Я хочу одягнути зелену сукню Скарлет.» - Конкретизація (*“to wear”* - носити, замінили на «одягнути»).
- *“I'm gonna speak to your ma about you!”* – «Я запитую у вашої мами, що одягти!» – Конкретизація (*“speak”*, що значить взагалі акт мовлення замінили на «запитую»; також *“about you”*, з загальним значенням, що розуміє під собою будь-яку деталь про героїну, на «що одягти»).
- *“Ladies, the Confederacy asks for your jewelry on behalf of our noble cause.”* – «Леді, Конфедерація просить вас пожертвувати прикраси на користь шпиталю.» – Конкретизація (*“noble cause”* на «користь шпиталю»).
- *“You can have mine, too, for the cause.”* – «Заберіть і мою, на користь шпиталю.» – Цілісне перетворення (*“You can have mine”* та «Заберіть і мою»), конкретизація (*“the cause”* та «шпиталю»).
- *“And now, ladies and gentlemen I have a startling surprise for the benefit of the hospital.”* – «А тепер леді та джентльмени, незвичайний аукціон на користь шпиталю.» – Конкретизація (*“I have a startling surprise”* та «Незвичайний аукціон»).
- *“This war has stopped being a joke when a girl like you doesn't know how to wear the latest fashion.”* – «Якщо така дівчина як ви не вміє носити капелюшка, війна не найстрашніше.» – Конкретизація (*“the latest fashion”* на «капелюшок»), антонімічний переклад (*“This war has stopped being a joke”* та «війна не найстрашніше»), перестановка.

Опущення:

- *“Where're you goin' without your shawl, and the night air fixin' to set in? How come you didn't ask them gentlemen to stay for supper?”* – «Місс Скарлет, цікаво, куди це ви йдете, коли стіл уже накрито, і ще не запросили цих юнаків на вечерю? » - Опущення (опустили слово *“shawl”*) та треба зазначити генералізацію (слово *“gentlemen”*, що мало на увазі хлопців з вищого соціального слою, замінили на «хлопців»).
- *“I haven't been running after him. It's just a surprise, that's all.”* – «Я не впадаю за ним. Мене це дивує.» – Опущення (опустили *“that's all”*), модуляція (*“It's just a surprise”* на «Мене це дивує»).
- *“Why can't I stay up for the ball tomorrow night?”* - «Чому мені не можна поїхати на бал?» – Опущення (*“tomorrow night”* опустили при перекладі), можна зазначити заміну (*“stay up for”*, що значить не спати замінили на «поїхати», у контексті речення).
- *“Mammy, here's Miss Scarlett's vittles.”* – «Ось їжа міс Скарлет.» – Опущення, опустили ім'я няньки (*Mammy*).
- *“Something I hope you'll be glad to hear.”* – «Сподіваюсь, ви зрадієте.» – Опущення (*“Something”* та *“to hear”* відсутні у перекладі).
- *“I hope I shall stay long enough for us to become real friends, Scarlett.”* – «Я сподіваюсь я буду так довго, щоб ми з вами подружились.» – Опущення (опустили ім'я головної героїні), генералізація (*“to become real friends”* на «подружились»).
- *“You needn't be so amused. Look at her! She's after your beau now!”* – «Мелані подивися на неї, тепер вона заграє до твого кавалера.» – Опущення («You needn't be so amused»), як додаткову трансформацію треба зазначити цілісне перетворення («*She's after your beau*») та додавання («Мелані»).
- *“We've borne enough insults from the meddling Yankees.”* – «Ми вже багато стерпіли від цих Янкі.» – Опущення (*“meddling”*).
- *“They'll just turn and run every time.”* – «Вони тільки розвернуться та втечуть» – Опущення (*“every time”*).

- «*Well, gentlemen, if Georgia fights I go with her.*» – «Якщо Джорджиа воюватиме – я також.» – Опущення («*Well, gentlemen*»), виділяємо інші трансформації: цілісне перетворення («*I go with her*» на «я також»), транскрибування («*Georgia*» на «Джорджиа»).
- «*I think it's hard winning a war with words, gentlemen.*» – «Важко виграти війну самими словами, джентльмени.» – Опущення («*I think*»).
- «*Scarlett, I thought of you at our wedding yesterday and I hoped that yours would be as beautiful, and it was.*» – «Учора я думав про тебе та ваше весілля – І сподівався, що все пройде чудово, все так і сталося.» – Опущення («*Scarlett*»), модуляція («*would be as beautiful*» та «все пройде чудово»).
- «*I'll go write the necessary letters.*» – «Я піду писати листи» – Опущення («*necessary*»).
- «*It may help my husband more, off my finger.*» – «Так вона може допомогти моєму чоловікові більше.» – Опущення («*off my finger*»).
- «*I think I shall faint.*» – «Я знепритомнію.» - Опущення («*I think*»).
- «*Yes, I thought it was about time I got you out of that fake mourning.*» – «Так, я подумав, що прийшов час виходити з жалоби.» – Опущення («*fake*»), цілісне перетворення («*it was about time I got you out of*» на «прийшов час виходити з»).

Модуляція:

- «*Just hold on and suck in.*» – «Глибокий вдих та затримайте подих.» – Лексична трансформація, модуляція.
- «*You can take that back.*» – «*I won't eat a bite.*» – «Може віднести усе на кухню. Я нічого не їстиму.» – Лексико-семантична заміна, модуляція («*I won't eat a bite*» замінили на «Я нічого не їстиму», що виходить логічно із значення оригінального речення).
- «*Can't we go some place where it's quiet? -Yes, I'd like to, but l..*» – «Мені треба вам щось сказати, давайте підемо туди, де нас ніхто не почує.» – Модуляція (заміна процесу причиною, так у перекладі ми маємо пояснювальне речення), заміна питального речення на розповідне.

- *“But come say hello to my cousin, Melanie, first.”* – «Але спочатку потрібно привітатися з моєю кузиною Мелані.» - Модуляція (заміна процесу *“come say hello”* його причиною «потрібно привітатися», тому що так прийнято, правила хорошого тону), перестановка (*“first”* на початок речення «Але спочатку») та транскрибування (*“Melanie”* на «Мелані»).
- *“I was counting on eating barbecue with you two.”* – «Я одягла цю сукню, сподіваючись, що ми сидітимемо разом.» – Модуляція (*“eating barbecue”* та «сидітимемо разом»), додавання («Я одягла цю сукню»).
- *“Oh, I never can make up my mind which of you two is the handsomer.”* – «Я ніколи не вирішу, хто мені з вас більше подобається.» – Модуляція (*“which of you two is the handsomer”* на «хто мені з вас більше подобається»). Слід зазначити цілісне перетворення (*“make up my mind”* на «ніколи не вирішу»).
- *“You'd rather live with that fool who can't speak except to say “yes” and “no” and raise a passel of mealy-mouthed brats just like her.”* – «Вам краще жити з дурненькою дружиною, яка ніколи не суперечить вам, яка роститиме вам таких самих лицемірів як і вона.» – Модуляція (*“fool”* на «дурненькою дружиною», *“can't speak except to say “yes” and “no””* на «яка ніколи не суперечить вам»).
- *“Who are you to tell me I mustn't?”* – «Хто ви такий, що вказувати мені.» – Модуляція.
- *“In the middle of that beautiful love scene?”* – «У серед любовної бійки?» – Модуляція (*“love scene”* на «любовної бійки»).
- *“But don't worry, your secret is safe with me.”* – «Не перейматися, я збережу вашу таємницю.» – Модуляція (*“your secret is safe with me”* та «я збережу вашу таємницю»)
- *“But it's war and everybody's going off to enlist.”* – «Але це війна і всі підуть воювати.» – Модуляція (*“going off to enlist”* та «всі підуть воювати»).
- *“You'd like it, really?”* – «Ти рада, так?» – Модуляція.
- *“What trouble are you talking about?”* – «Про що ти кажеш?» – Модуляція.
- *“Yes. I, I think so.”* – «Так. Здається.» – Модуляція.

- *"We aren't wearing any. We're in mourning."* – «У нас не має прикрас. Ми у жалобі.» – Модуляція (*"We aren't wearing any"* та «У нас не має прикрас»).
- *"I need your approval, as a member of the Committee for something we want to do that's rather shocking."* – «Мені потрібна ваша згода, як члену комітета, щоб зробити щось вражаюче.» – Модуляція (*"I need your approval"* та «Мені потрібна ваша згода», *"shocking"* на «вражаюче»), замана сурядного речення підрядним (*"we want to do"* на «щоб зробити»).
- *"I'll say one thing, the war makes the most peculiar widows."* – «Скажу лише одне, війна створює найексцентричніших вдовиць.» – Модуляція (*"I'll say one thing"* та «Скажу лише одне»).
- *"I want more than flirting from you."* – «Мені потрібно більше ніж флірт.» – Модуляція (*"I want"* на «Мені потрібно»).

Транслітерація та транскрибування:

- *"So it seems, Gerald. But why isn't Mrs. O'Hara with you?"* – «Здається, що так Геральд. А де міс О'хара?» – Лексичні трансформації (транслітерація імені *"Gerald"* та прізвища *"O'Hara"*), заміна сурядного речення підрядним (*"So it seems, Gerald."* на «Здається, що так Герольд.»), модуляція у другому реченні (заміна причини слідством»).
- *"Charles Hamilton, I want to eat barbecue with you."* – «Чарльз Гамільтон, я хочу сидіти поруч з вами.» – Транскрибування (*"Charles Hamilton"* на «Чарльз Гамільтон»), модуляція (*"to eat barbecue with you"* на «я хочу сидіти поруч з вами»).
- *"I won't, Miss O'Hara!"* – «Із задоволенням міс О'хара.» – Транслітерація та цілісне перетворення (*"O'Hara"* на «О'хара»).
- *"Charles and Rafe asked me to eat barbecue with them but I told them I couldn't because I promised you."* – «Чарльз Гамільтона та Рейф Кельвад запросили мене сидіти с з ними, але я сказала, що не можу, тому що пообіцяла вам.» – Транскрибування (*"Charles and Rafe"* та «Чарльз та Рейф»), додавання («Гамільтона» та «Кельвад»), заміна (генералізація *"to eat barbecue"* та «сидіти с з ними»).

- *"I think Charles Hamilton may get it."* – «Я думаю Чарльз Гамільтон може принести його мені.» – Транскрибування (*"Charles Hamilton"* та «Чарльз Гамальтон»), цілісне перетворення (*"get it"* на «принести його»),.
- *"And it's high time you started behavin' and actin' like you was Miss Ellen's daughter."* – «Вам же час почати поводитися як належить доньці міс Елен.» – Транскрибування (*"Miss Ellen's"* на «міс Елен»), цілісне перетворення (*"it's high time you"* на «Вам же час»).
- *"You'll be lucky not to lose ol' whisker-face Kennedy."* – «Тобто пощастить, якщо не втрапиш свого старого Кеннеді.» – Транскрибування (*"Kennedy"* на «Кенеді»), заміна (*"whisker-face"* на «старого»).
- *"Miss Scarlett! Miss Suellen! You all behave yourselves."* – «Міс Скарлет, Міс Суелен! Поводьтеся чемно.» – Транскрибування (*"Miss Scarlett! Miss Suellen"* та «Міс Скарлет, Міс Суелен»), цілісне перетворення (*"You all behave yourselves"* на «Поводьтеся чемно»).
- *"But, like my father, I hope that the Yankees will let us leave the Union in peace."* – «Але, як і мій батько, я сподіваюся Янкі дозволять нам дотриматися миру.» – Транскрибування (*"Yankees"* та «Янкі»).
- *"I meant it as a compliment and I hope to see more of you when you're free of the spell of the elegant Mr. Wilkes."* – «Це комплімент, сподіваюся побачити вас, коли спаде закляття містера Вілкса.» – Транскрибування (*"Mr. Wilkes"* та «містера Вілкса»), модуляція (*"to see more of you"* та «побачити вас»).
- *"Didn't you see her going after your brother, Charles?"* – «Ти не бачила, вона заграє до твого брата Чарльза.» – Транскрибування (*"Charles"* та «Чарльз»), цілісне перетворення (*"going after your brother"* на «вона заграє до твого брата Чарльза»).
- *"Mr. Lincoln has called for soldiers, volunteers to fight against us."* – «Містер Лінкольн оголосив набір волонтерів та солдатів, щоб воювати проти нас.» – Транскрибування (*"Lincoln"* та «Лінкольн»), перестановка (*"soldiers, volunteers"* та «волонтерів та солдатів»).

- *“Oh, Miss O'Hara, will you be sorry?”* – «Міс О'хара, ви сумуватимете за всіма нами?» – Транслітерація (*“Miss O'Hara”* та «Міс О'хара»), модуляція (*“will you be sorry”* та «сумуватимете за нами»).
- *“Savannah would be better for you. You'd just get in trouble in Atlanta.”* – «Вам краще поїхати до Савани, в Атланті ви потрапете у халепу.» – Транскрибування (*“Savannah”* та «Саванна», *“Atlanta”* та «Атланта»), перестановка (*“Savannah”* та «Atlanta» на початок речення)
- *“You know what trouble I's talkin' about. I's talkin' about Mist' Ashley Wilkes.”* – «Ви знаєте про що я кажу» – Я кажу про містера Ешлі Вілкса.» – Транскрибування (*“Ashley Wilkes”* та «Ешлі Вілкс»), модуляція.
- *“He'll be comin' to Atlanta when he gets his leave and you're sittin' there waitin' for him just like a spider!”* – «Він поїде у Атланту, коли отримає відпустку. І ви будете очікувати його там, як павук.» – Транскрибування (*“Atlanta”* та «Атланта»).
- *“He belongs to Miss Melanie – You go pack my things like Mother said.”* – «Він належить міс Мелані. – Пакуй речі, як сказала мама!» – Транскрибування (*“Miss Melanie”* та «міс Мелані»).
- *“What's it matter what they say, Aunt Pittypat?»* – «Яка різниця, що вони кажуть, тітка Піттіпат.» – Транслітерація (*“Pittypat”* та «Піттіпат»).
- *“But Scarlett is living under my roof so they all think I'm responsible for her and for a widow to appear in public at a social gathering!”* – «Скарлет живе у моєму будинку, я відповідальна за неї, і вдові негоже з'являтися на святкуванні» – Транскрибування (*“Scarlett”* та «Скарлет»), адекватна заміна (*“living under my roof”* та «живе у моєму будинку»).
- *“Aunt Pitty, you know Scarlett came here only to help raise money for the cause.”* – «Тітко Піті, ви знаєте, що Скарлет пришла аби допомогти зібрати гроші.» – Транскрибування (*“Aunt Pitty”* та *“Scarlett”* на «Тітко Піті» на «Скарлет»), цілісне перетворення (*“raise money for”* на «зібрати гроші»).
- *“And swept the Yankee Army northward from Virginia.”* – «Та відкинув Армію Янки далеко від Вірджинії.» – Транскрибування (*“Virginia”* а «Вірджинія»).

- *"I refer, ladies and gentlemen, to that will-o'-the-wisp of the bounding main, none other than our friend from Charleston."* – «Леді та джентльмени, я маю честь представити вам відважного та хороброго капітана, якого поважає весь Чарльстон – Ретта Батлера.» – Транскрибування (*"Charleston"* та «Чарльстон»).
- *"That's kind of you to remember, Mrs. Wilkes."* – «Приємно, що ви пам'ятаєте, місіс Вілкс.» – Транскрипція (*"Mrs. Wilkes"* та «місіс Вілкс»), модуляція (*"That's kind of you to remember"* та «Приємно, що ви пам'ятаєте»).
- *"Only for a moment, Mrs. Hamilton. It was in the library."* – «Ми спілкувалися, місіс Гамільтон. У бібліотеці.» – Транскрибування (*"Mrs. Hamilton"* на «місіс Гамільтон»), цілісне перетворення (*"Only for a moment"* та «Ми спілкувалися»).
- *"That's a very beautiful thing to do, Mrs. Wilkes."* – «Це дуже мило, місіс Вілкс.» – Транскрибування («*Mrs. Wilkes*» та «місіс Вілкс»), цілісне перетворення (*"That's a very beautiful thing to do"* та «Це дуже мило»).
- *"And you, Mrs. Hamilton. I know just how much that means to you."* – «Місіс Гамільтон, я знаю, що це для вас означає.» – Транскрибування (*"Mrs. Hamilton"* та «Місіс Гамільтон»), об'єднання речень.
- *"I can't bear to take advantage of your little girl ideas, Miss O'Hara. I'm neither noble nor heroic."* – «Міс О'хара я не можу користуватися вашою наївністю але я не герой і аж ніяк не шляхетний.» – Транскрибування (*"Miss O'Hara"* на «Міс О'хара»), перестановка (*"Miss O'Hara"* переставили на початок речення), об'єднання речень.
- *"I believe in Rhett Butler. He's the only cause I know."* – «Я вірю у Ретта Батлера. Тільки це мене цікавить.» – Транскрибування (*"Rhett Butler"* та «Ретт Батлер»), цілісне перетворення (*"He's the only cause I know"* та «Тільки це мене цікавить»).
- *"Melanie Wilkes told the doctor that if it's for the benefit of the cause, it's quite all right."* – «Мелані Вілкс погодилася заради шпиталю, усе прийнятно.» –

Транскрибування (*"Melanie Wilkes"* на «Мелані Вілкс») , конкретизація (*"for the benefit of the cause"* на «заради шпиталю»).

- *"Don't you dare faint, Pittypat Hamilton."* – «Я забороняю вам непритомніти, Пітіпет Гамільтон.» – Транскрибування (*"Pittypat Hamilton"* та «Пітіпет Гамільтон»), антонімічний переклад.
- *"If Melanie says it's all right, it is all right."* – «Якщо Мелані погоджується, то все гаразд.» – Транскрибування (*"Melanie"* та «Мелані»), модуляція (*"says it's all right"* та «погоджується»).
- *"You do waltz divinely, Captain Butler."* – «Ви чудово вальсуете, капітан Батлер.» – Транскрибування (*"Captain Butler"* та «капітан Батлер»), перестановка.
- *"I'll tell you, Scarlett O'Hara, if you'll take that Southern belle simper off your face."* – «Я скажу вам, Скарлет О'хара, якщо ви приберете цю безглузду усмішку з вашого обличчя.» – Транскрибування (*"Scarlett O'Hara"* на «Скарлет О'хара»),
- *"That's something you'll never hear from me, Captain Butler, as long as you live."* – «Цього ви від мене ніколи не почуєте, капітане Батлер, ніколи в житті.» – Транскрибування (*"Captain Butler"* та «капітан Батлер»), перестановка слів на початку реченні.

2.2. Граматичні трансформації

У цьому підрозділі ми будемо розглядати граматичні трансформації, які були використані при перекладі кінотексту стрічки *"Gone with the wind"*.

Граматична заміна :

- *"What do we care if we were expelled from college?"* - «І що з того, що нас виключили з коледжу, Скарлет ?» – по-перше ми можемо бачити граматичну трансформацію, де пасивний час *"we were expelled"* на

- активний «нас виключили», далі ми маємо справу з прийомом додавання де в кінці речення було додане ім'я головної героїні. В оригіналі його не має.
- *"This war talk's spoiling all the fun at every party this spring"* - «Цієї весни розмови про війну зіпсували всі бали» - Виділяємо граматичну заміну: Present Continuous *"talk's spoiling"*, у перекладі на українську цей час було замінено на минулий «зіпсували». Також слід зазначити перестановку, в оригіналі «Цієї весни» стояло в кінці, але в перекладі було перенесено на початок речення.
  - *"I get so bored I could scream!"* - «Мені так нудно, хоч кричи» - Граматична заміна: модальне дієслово *"could"* було замінено на частку «хоч», а займенник *"I"* - опущено.
  - *"If either of you says "war" just once again, I'll go in the house and slam the door."* - «Якщо хтось із вас ще раз скаже слово «війна» я піду у дім грюкнувши дверима» - ми маємо граматичну заміну: сурядне просте речення *"and slam the door"* замінили на дієприслівник.
  - *"If only I didn't have every one of them taken already."* - «Тільки якщо хтось інший не встигне мене запросити до того.» - Граматична трансформація (пасивна конструкція *"taken already"* була замінена на активну, яка більш притаманні українській мові «не встигне мене запросити»).
  - *"It will be announced tomorrow night at the ball."* - «Це оголосять завтра на балу.» - Граматична заміна (*"It will be announced"* пасив замінили на неозначено особове речення «Це оголосять завтра»). На додаток до цього можна виділити опущення (опустили слово *"night"*).
  - *"No, I'm not!"* – «Ні, я не буду.» – граматична трансформація (замінили теперішній час на майбутній).
  - *"Put on the dress, because we're late already."* – Одягаймо сукню, ми вже запізнюємося. – Граматична трансформація (пасив замінили на актив).
  - *"Ashley Wilkes told me he likes to see a girl with a healthy appetite."* – «Ешлі Вілкс сказав мені, що йому подобаються дівчата з гарним апетитом.» –

Граматична заміна (“*girl*”, що має однину замінили на множину «дівчата»). Також можна зазначити опущення (опустили “*to see*”), але воно не є головним.

- “*You mustn't flatter me, Melanie, and say things you don't mean.*” – «Не льстіть мені Мелані, ви насправді так не думаєте.» – Граматична заміна (“*mustn't flatter*” на «не льстіть»), на додаток до цього, ми можемо зазначити як додаткову трансформацію – цілісне перетворення (“*say things you don't mean*” на «насправді так не думаєте»).
- “*He spends a lot of time up North because his folks in Charleston won't even speak to him.*” – «Йому довелося провести багато часу на Півночі, тому що навіть його родина з Чарльстону з ним не спілкується. – Граматична заміна (теперішній час замінили на минулий: “*He spends*” та «Йому довелося провести»), на додаток ми можемо виділити ще конкретизацію (“*folks*” на «родина») та перестановку («з ним» перенесли з кінця речення).
- “*He was expelled from West Point, he's so fast.*» – «Його виключили з Вест Поїнт.» – Граматична трансформація (пасив змінили на актив – “*He was expelled*” на «Його виключили»).
- “*His engagement's gonna be announced tonight. Pa said so this morning.*” – «А сьогодні оголосять про його заручини.» – Граматична заміна (Пасив замінили на актив), також можна виділити опущення (опустили 2-ге речення).
- “*I hear you were turned out of West Point, Mr. Rhett Butler.*” – «Я чув, що вас виключили з Вест Поїнт.» – Граматична заміна (пасив на атив, “*you were turned out*” та «вас виключили»), як додаткову трансформацію можемо зазначити транскрибування (“*West Point*” та «Вест Поїнт»), опущення (“*Mr. Rhett Butler*”).
- “*And you aren't received by any decent family in Charleston, not even your own!*” – «I, що вас не приймає жодна поважна родина у Чарльстоні, навіть

- ваша власна.» – Граматична заміна (пасивного часу “*you aren't received by*” на активний «вас не приймає жодна»).
- “*You may be needed for more important fighting, Charles.*» – «Ти знадобишся для інших боїв.» – Граматична заміна (“*may be needed*” на «Ти знадобишся»), також можна зазначити заміну (“*more important fighting*” на «інших боїв»), опущення (“*Charles*”).
  - “*You mustn't say such things about Melanie.*” – «Не кажіть цього.» Граматична заміна (заміна іменника на займенник, “*such things*” на «цього»). Також маємо опущення (“*Melanie*”).
  - “*Yes, Captain Butler, I remember you.*” – «Так, капітане Батлер, я вас пригадала.» – Граматична зміна (“*I remember you*” та «я вас пригадала», теперішній час на минулий), також можна розглянути як додаткову трансформацію транскрибування (“*Captain Butler*” та «капітан Батлер»).
  - “*I do declare I was surprised to see you turn out to be such a noble character.*” – «Але я заявлю, що мене дуже здивував факт вашої шляхетної поведінки.» – Граматична заміна (активний час на пасивний “*I was surprised*” на «мене дуже здивував», заміна дієслова “*turn out to be*” на іменник «факт»).
  - “*But you are a blockade-runner.*” – «Але ви прорвали блокаду.» – Граматична заміна (“*you are a blockade-runner*” на «ви прорвали блокаду»).

Перестановки:

- “*Isn't it exciting, Scarlett?*” - «Війна – як хвилююче, вірно Скарлет?» – порядок слів у реченні був змінений – трансформація перестановки. Також перекладач використав прийом додавання, в оригіналі ми не маємо слова «війна», а у перекладі воно було додане.
- “*Why, honey, of course there's going to be a war!*” – «Звісно, люба, війна буде!» – Перестановка “*of course*” було переставлено на початок речення. Також ми маємо опущення, прислівник “*Why*” при перекладі опустили.

- *"I'll not have me own daughter tellin' me what I shall jump and not jump."* - «Я не дозволю вказувати моїй доньці де мені стрибати та як.» – Перестановка та як додаткова трансформація – заміна. Слово «вказувати» було винесено на початок речення, тоді як в оригіналі воно майже у кінці. В оригіналі *"I shall jump and not jump"*, у перекладі замінили на «де мені стрибати та як».
- *"I have something to tell you too."* – «Я теж маю вам щось розповісти.» – граматична трансформація (перестановка, зміна порядку слів у речення; *"too"* перенесли на початок, *"to tell"* у кінець, *"you"* всередину речення).
- *"I do declare, Frank Kennedy, if you don't look dashing with that new set of whiskers!"* – «О, Френк Кеннеді, я маю зазначити, що ви маєте приголомшливий вигляд зі своїми новими бакенбардами.» – Перестановка (*"Frank Kennedy"* на початок речення), також слід виділити антонімічний переклад (*"don't look dashing"* на «маєте приголомшливий вигляд»).
- *"Well, he took her out buggy riding in the late afternoon without a chaperon! And then he refused to marry her!"* – «Він повів її кататися саму, без няньки. Їх не було всю ніч, а потім він відмовився одружуватися.» – Перестановка (*"without a chaperon"* з кінця всередину речення), також слід виділити цілісне перетворення (*"took her out buggy riding"* та «Він повів її кататися») та модуляцію (*"in the late afternoon"* на «Їх не було всю ніч»).
- *"When we were at Saratoga I didn't notice any Yankee girls taking naps."* – «На Півночі я не помітила, щоб дівчата спали у день.» – Перестановка (*"I didn't notice"* у початок речення). Також можна виділити заміну (*"Yankee girls"* на «дівчата», *"at Saratoga"* на «На Півночі»).
- *"You've liked Ashley for months!"* – «Ти місяцями залицялася до Ешлі.» – Перестановка (*"for months"* на початок речення).

- *“There's not a cannon factory in the whole South.”* – «Я про те, що на Півдні не має жодного гарматного заводу.» – Перестановка (*“the whole South”* винесли в середину).
- *“Oh, my dear, why must you make me say things that will hurt you?”* – «Люба моя, чому ви змушуєте мене робити вам боляче.» – Перестановка (*“my dear”* та «Люба моя»).
- *“Anyone would think, to hear you talk that she came here to dance instead of to sell things.”* – «Якщо вас почують, можуть подумати, що вона прийшла сюди танцювати, а не продавати речі.» – Перестановка.
- *“We have with us tonight that most daring of all blockade-runners whose fleet schooners, slipping past the Yankee guns have brought us here the very woolens and laces we wear tonight.”* – «Тут присутній найвідважніший капітан шхуни, яка прорвала блокаду, щоб доставити нам медикаменти, також мережива та стрічки для наших чарівних модниць.» – Перестановка (*“blockade-runners whose fleet schooners”* на «шхуни, яка прорвала блокаду»).
- *“I met you last at my husband's home.”* – «Минулого разу ми бачилися у домі мого чоловіка.» – Перестановка (*“last”* перенесення на початок речення «Минулого разу»).
- *“Did you meet Captain Butler at Twelve Oaks, Scarlett?”* – «Скарлет, ти бачила містера Ретта Батлера у 12 дубах?» – Перестановка (*“Scarlett”* перенесли на початок речення), ще слід зазначити транскрибування (*“Butler”* та «Батлер»).
- *“For profit, and profit only.”* – «Заради вигоди, лише заради вигоди.» – Перестановка (*“only”* на початок).
- *“It's my duty to our brave boys at the front to keep our girls at home looking pretty.”* – «Це мій обов'язок дбати про гарних жінок доки чоловіки на війні.» – Перестановка (*“to our brave boys at the front to keep our girls”* на «дбати про гарних жінок доки чоловіки на війні»).

- *“And I ain't noticed Mist' Ashley askin' to marry you!”* – « I містер Ешлі чомусь одружується не з вами.» - Перестановка («містер Ешлі» перемістили на початок речення). Я хочу зазначити, що речення багате на трансформація і ми можемо виділити: заміну (*“I ain't noticed”* на «чомусь»), також ця заміна потягла за собою зміну синтаксичної структури речення) та лексико-граматична трансформацію (антонімічний переклад *“askin' to marry you”* на «одружується не з вами»).

Синтаксичні трансформації:

- *“Do you know Miss Melanie Hamilton from Atlanta? Ashley Wilkes' cousin. She's visiting the Wilkes”* — «Ти знаєш міс Мелані Гамільтон з Атланти, кузину Ешлі Вілкса? Вона приїде до Вілкса у 12 Дубів.» - Ми маємо справу з об'єднанням речень. Також до першого питального речення, додали *“Ashley Wilkes' cousin”*.
- *“Do you suppose we made her mad?”* - «Може ми сказали щось, що її засмутило?» - При перекладі замінили просте речення, складним підрядним речення та в перекладі конкретизувала, що саме через рому головна героїня засмутилась, в той час як в оригіналі хлопці не роблять на цьому акцент, а мають на увазі, що взагалі могли її засмутити.
- *“Oh, yes, ma'am, you is! You's gonna eat every mouthful of this.”* – «Ні мем, ви їстимете це.» – Можна розглянути у нашому випадку таку трансформацію, як об'єднання речень. Це, на сам перед, граматична трансформація. Слід зазначити, на додаток, антонімічний переклад (*“Oh, yes ma'am”* замінили на «Ні мем»), опущення (опустили друге речення) та розгортання/додавання (*“you is”* на «ви їстимете це»).
- *“I has told you and told you that you can always tell a lady... by the way she eats with folks. Like a bird!”* – «Справжня леді повинна їсти на людях наче пташка!» – Ми бачимо об'єднання речень (в оригіналі було 2 речення, а в перекладі - 1, також ми бачимо опущення (початок першого речення *“I has told you and told you that you can always tell”*).

- *“What gentlemen says and what they thinks is two different things.”* – «Чоловіки кажуть одне, а думають інше.» - Граматична трансформація, було змінено синтаксичну структуру речення (в оригіналі був використаний сполучниковий зворот (What ... and what), а при перекладі його замінили протиставленням).
- *“No, I'm not hinting. I'm saying very plainly that the Yankees are better equipped than we.”* – «Ні, я не натякаю, я лише кажу, що Янки набагато краще озброєні ніж ви.» – Об'єднання речень, опущення (*“very plainly”*).
- *“That's just about what you could expect from somebody like Rhett Butler.”* – «Це саме те, що треба очікувати від такого, як Ретт Батлер.» – Нульова трансформація.
- *“You did, it's true you did! I'll hate you till I die!”* – «Робили, я вас ненавидіму до самої смерті.» – Об'єднання речень.
- *“I have important news! Glorious news!”* – «В мене важливі новини! Дивовижні новини!» – Нульова трансформація.
- *“And now, a happy surprise for all of us.”* – «А тепер, щасливий сюрприз для всіх нас.» – Синтаксичне уподібнення.
- *“Permit me.”* – «Дозвольте мені.» – Нульова трансформація.
- *“Just a moment, please.”* – «Хвилинку, будь ласка.» – Нульова трансформація.
- *“Will you excuse us, please?”* – «Вибачте нас.» – Заміна питального речення на розповідним.
- *“You've no reason for hating me. I'll carry your guilty secret to my grave.”* – «У вас немає причин мене ненавидіти. Я заберу вашу таємницю в могилу.» – Нульова трансформація, опущення (*“guilty”*).
- *“I guess I'd be very unpatriotic to hate one of the great heroes of the war.”* – «Напевне дуже непатріотично ненавидіти героя війни.» – Нульов трансформація, опущення (*“the great”*).

- “*Come, gentlemen, do I hear your bids? Make your offers.*” – «Давайте джентльмени, робіть ставки. Робіть пропозиції.» – Зміна питального речення на розповідне.
- “*What do you want?*” – «Чого ви хочете?» – Нульова трансформація.
- “*How do I look?*” – «Який в мене вигляд?» – Нульова трансформація.
- “*So, you've been spying on me, and like your sister, Suellen...you'll tell your mother I was jumping again.*” - «Ти за мною шпигуєш, так само як твоя сестра Сьюлі, що розповіла мамі, як я стрибнув». – Маємо справу з синтаксичною заміною та заміною, заснованою на причинно-наслідкових відносинах. Сурядність у перекладі була замінена підрядністю. А також в оригіналі було сказано лише про Скарлет і те, що вона розповість про стрибок, тоді як в цьому контексті у перекладі згадали і її сестру, так як вона, скоріш за все, також розповіла матері про батька стрибок.

2.3 Лексико-граматичні трансформації

Антонімічний переклад :

- «*I was awake all last night trying to figure it out.*» – «Минулу ніч я не спала, намагаючись вирішити.» – Антонімічний переклад (“*I was awake all last night*” на «Минулу ніч я не спала»).
- “*Isn't he the luckiest...?*” – «Як йому пощастило» – Антонімічний переклад.
- “*I don't guess I'm as hungry as I thought.*” – «Здається я не так зголодніла як думала.» – Антонімічний переклад (“*I don't guess*” на «Здається»).
- “*Nobody could accuse Melanie of being insincere. Could they, my dear?*” – «Ніхто не може звинуватити Мелані в тому, що вона не щира. Так любя?» – Антонімічний переклад (“*being insincere*” на «не щира»),

також ми можемо побачити у другому реченні цілісне перетворення (“*Could they, my dear*” на «Так люба»), але як основну трансформацію, я обрала антонімічний переклад.

- “*Mind you, don't go philandering with any other girl, 'cause I'm mighty jealous.*” – «Вам доведеться утриматися від розмов з іншими дівчатами. – Антонімічний переклад (“*don't go philandering with*” та «утриматися від розмов з»), у додаток до цього можна виділити 2 додаткові трансформації: цілісне перетворення (“*Mind you*” на «Вам доведеться») та опущення (опустили “*cause I'm mighty jealous*”).
- “*He didn't seem to be paying much attention to you.*” – «Здається, він не багато часу проводить с тобою.» – Антонімічний переклад (“*He didn't seem*” на «Здається»).
- “*That's all you know.*” – «Ти нічого не знаєш.» – Антонімічний переклад.
- “*It's time we made them understand we'll keep our slaves with or without their approval.*” – «Час дати їм зрозуміти, що ми не відпустимо рабів, навіть якщо їм захочеться.» – Антонімічний переклад (“*we'll keep our slaves*” та «ми не відпустимо рабів»).
- “*Oh, I could never hate you, and I know you must care about me.*” – «Я б ніколи вас не зненавиділа б і я знаю, ви до мене не байдужий.» – Антонімічний переклад (“*you must care about me*” та «ви до мене не байдужий»).
- “*That wouldn't have been very tactful, would it?*” – «Це було б не тактично.» – Антонімічний переклад, також питальне речення замінили на на розповідне.
- “*Men may flirt with girls like that but they don't marry them.*” – «Чоловіки можуть фліртувати, але одружуються з іншими.» – Антонімічний переклад (“*they don't marry them*” та «одружуються з іншими»).
- “*If you had any raising you'd know I never want to see you again.*” – «Якби ви були вихованим, ви б зрозуміли, що я не хочу з вами

говорити.» – Антонімічний переклад (“*I never want to see*” та «що я не хочу з вами говорити»), на додаток до цього маємо ще 2 трансформації: модуляція (“*to see you*” та «з вами говорити»), цілісне перетворення (“*had any raising*” та «були вихованим»).

- “*Oh yes, I will.*” – «Ні, погоджуюся.» – Антонімічний переклад.
- “*It's a bit like blockade-running, isn't it?*” – «Це трохи схоже на прорив блокади, так?» – Антонімічний переклад.
- “*I don't care what you expect or what they think. I'm going to dance and dance.*” – «Байдуже, чого хочете ви та що думають вони. Я хочу танцювати.» – Антонімічний переклад (“*I don't care*” та «Байдуже»).
- “*With enough courage, you can do without a reputation.*” – «Якщо бути сміливою, можна не дбати про свою репутацію.» – Антонімічний переклад.
- “*You didn't really bring it all the way from Paris just for me.*” – «Ви привезли це для мене з Парижа.» – Антонімічний переклад (“*You didn't really bring*” на «Ви привезли це»).

Цілісне перетворення:

- “*What's your interest in Ashley and Miss Melanie?*” - «Чому ти питаєш про Ешлі та Міс Мелані.» - Лексико-граматична заміна, цілісне перетворення (“*What's your interest in*” замінили на «Чому ти питаєш про»).
- “*What are you about?*” - «Що сталося?» - Лексико-граматична заміна, цілісне перетворення.
- “*Now, don't be jerking your chin at me.*” - «Не відвертайся від мене» - Лексико-граматична заміна (цілісне перетворення), також ми можемо виділити таку трансформацію як опущення (опустили “*Now*” на початку речення), але вона не являється основною.
- “*Now don't eat too fast. Ain't no need of havin' it come right back up again.*” – «Тільки не поспішайте, жуйте краще!» – Цілісне

перетворення першого речення, також можна зазначити опущення (опустили друге речення).

- *“Why does a girl have to be so silly to catch a husband?”* – «Чому для того, щоб вийти заміж, дівчині потрібно бути дурепою?» – Цілісне перетворення (*“to catch a husband”* на «вийти заміж»), ще ми можемо помітити перестановку (*“to catch a husband”* всередину речення, а *“girl have to be so silly”* у кінець).
- *“Scarlett, if you're not here by the time I count ten, we'll be goin' without you!”* – «Скарлет Охара, якщо ви не спустимитися доки я лічитиму до десяти, ми поїдемо без вас.» – Цілісне перетворення (*“you're not here”* на «ви не спустимитися» та *“by the time”* на «доки»).
- *“My stays are so tight I know I'll never get through the day without belching.”* – «Корсет такий худий, я не зможу протриматися не гикуючи.» – Цілісне перетворення (*“get through the day”* на протриматися) та опущення (*“I know”* та *“never”*), але воно не є значною трансформацією.
- *“But she'll be along for the ball tonight.”* – «Але вона обов'язково прийде.» – Цілісне перетворення.
- *“I can't stand Scarlett. If you saw the way she throws herself at Ashley.”* – «Я ненавиджу цю Скарлет. Ти б бачив, як вони чіпляється до Ешлі.» – Цілісне перетворення (*“I can't stand”* та «Я ненавиджу», *“throws herself at”* та «чіпляється до»).
- *“Oh, do we have to?”* – «А це обов'язково?» - Цілісне перетворення.
- *“She's been looking forward to seeing you again.”* – «Вона дуже хоче вас побачити.» - Цілісне перетворення, а також опущення слова *“again”*.
- *“Here's Scarlett.”* – «Ось і Скарлет. » – Цілісне перетворення.
- *“Melanie Hamilton! What a surprise to run into you here.”* – «Мелані Гамільтон! Який сюрприз побачити вас тут. – Цілісне перетворення (*“to run into”* на «побачити»).
- *“I do so want us to be.”* – «Я дуже сподіваюся.» – Цілісне перетворення.

- *“We'll keep her here, won't we, Scarlett?”* – «Ми не відпустимо її, правда Скарлет? » – Цілісне перетворення (*“keep her here”* на «не відпустимо її» та *“won't we”* на «правда»).
- *“If there's anybody knows how to give a girl a good time, it's Ashley.”* – «Якщо хтось і знається на тому, як потрібно розважатися, то це Ешлі.» – Цілісне перетворення (*“to give a good time”* на «як потрібно розважатися») також опущення (опустили *“girl”*), але воно не є основним.
- *“Though I expect our good times will seem silly to you because you're so serious.”* – «Але вам наші розваги можуть видатися не цікавими, тому що ви така серйозна.» – Цілісне перетворення (*“good times will seem silly to you”* на «розваги можуть видатися не цікавими»).
- *“Oh, Scarlett, you have so much life.”* – «Скарлет, ви така жвава.» – Цілісне перетворення (*“have so much life”* на «така жвава»).
- *“Ashley never means a word he says to any girl.”* – «Ешлі ніколи не має на увазі те, що він каже дівчатам.» – Цілісне перетворення (*“never means a word”* на «ніколи не має на увазі те»).
- *“Was it kind to bring your good-looking brother here just to break my poor, simple, country-girl's heart?”* – «Ви навмисне привезли сюди вашого брата, щоб розбити серце легковажної, сільської дівчинки?» – Цілісне перетворення (*“Was it kind to bring your good-looking brother”* на «Ви навмисне привезли сюди вашого брата») та перестановка (*“heart”* на початок складносурядного речення).
- *“Because he's your beau, she's after him like a hornet.”* – «Але тепер, коли він залицяється до тебе, вона почала до нього липнути.» – Цілісне перетворення (*“she's after him like a hornet”* на «вона почала до нього липнути»), також у реченні наявна така трансформація як модуляція (*“he's your beau”* на «коли він залицяється до тебе»).

- *“Oh, that's mighty flattering of you, Miss Scarlett.”* – «Це дуже мило з вашого боку, міс Скарлет.» – Цілісне перетворення (*“that's mighty flattering of you”* на «Це дуже мило з вашого боку»).
- *“What's your sister so mad about? You sparkin' her beau?”* – «Чому твоя сестра така сердита, Скарлет. Ти заграєш до її кавалера?» – Цілісне перетворення (*“sparkin' her beau”* на «заграєш до її кавалера»).
- *“As if I couldn't get a better beau than that old maid in britches.”* – «Наче я не можу знайти собі кращого кавалера, ніж цей старий нікчема.» – Цілісне перетворення (*“get a better beau”* та *“old maid in britches”* на «знайти собі кращого кавалера» та «старий нікчема»).
- *“What have we done?”* – «Люба, що ми зробили не так?» – Цілісне перетворення.
- *“Well, you are, Scarlett. Of course, you are.”* – «Все вірно Скарлет. Так, тільки разом.» – Цілісне перетворення.
- *“Scarlett! Why, my dear, he isn't received!”* – «Скарлет, любя, його не люблять.» – Цілісне перетворення (*“he isn't received”* на «його не люблять»).
- *“And then there's that business about that girl he wouldn't marry.”* – «І потім подякували про його роман з дівчиною, з якою він не одружився.» – Цілісне перетворення (*“there's that business about”* та «подякували про»).
- *“You seem to belong here...”* – «Ти наче завжди тут жила.» – Цілісне перетворення (*“to belong here”* та «наче завжди тут жила»).
- *“...as if it had all been imagined for you.”* – «Це місце створене для тебе.» – Цілісне перетворення (*“it had all been imagined for you”* та «створене для тебе»).
- *“I like to feel that I belong to the things you love.”* – «Я рада, що в нас однакові смаки.» – Цілісне перетворення (*“I belong to the things you love”* на «в нас однакові смаки»).
- *“Go get it.”* – «Принеси.» – Цілісне перетворення.

- *“Actin' like poor, white-trash children!”* – «Ви схожі на невихованих мавпочок.» – Цілісне перетворення.
- *“If you's old enough to go to parties, you's old enough to act like ladies.”* – «Що про вас тепер казатимуть.» – Цілісне перетворення.
- *“After we've fired on the Yankee rascals at Fort Sumter, we've got to fight!”* – «Ми вже вивели цих негідників з порту Самтер. Треба боротися далі!» – Цілісне перетворення (*“fired on”* на «вивели», *“we've got to fight”* на «Треба боротися далі»). Окрім цілісного перетворення можемо зазначити такі додаткові трансформації як: Членування речення, опущення (*Yankee*), транскрибування (*Sumter* на Самтер),
- *“And when the wars were over no one ever knew what they were about.”* «Наприкінці війни ніхто не може здогадатися, чому вона почалася.» – Цілісне перетворення (*“what they were about”* на «чому вона почалася»).
- *“Now, gentlemen, Mr. Butler's been up North, I hear.”* – «Спокійно джельтенмени, я чув, що містер Батлер с Півночі.» – Цілісне перетворення (*“Mr. Butler's been up North”* на «містер Батлер с Півночі»).
- *“What do you mean, sir?”* – «Ви про що, сер?» – Цілісне перетворення.
- *“What do you mean, sir?”* – «Ви про що, сер?» – Цілісне перетворення.
- *“What difference does that make to a gentleman?”* – «А джентльменам до цього, яке діло.» – Цілісне перетворення.
- *“It'll make a great deal of difference to a great many gentlemen, sir.”* – «Боюся, що багатьом джентльменам є до цього діло.» – Цілісне перетворення.
- *“Not quite that, Charles. He refused to take advantage of you.”* – «Не зовсім так, Чарльзе. Він відмовився вас принизити.» – Цілісне перетворення (*“Not quite that”* на «Не зовсім так», *“to take advantage of you”* на «вас принизити») та опущення (*“Charles”*).

- *“Don't go tweaking his nose anymore.”* – «Ні, це не важливо.» – Цілісне перетворення.
- *“What are you up to?”* – «Щось сталося?» – Цілісне перетворення.
- *“But how can we do that?”* – «Але як ми можемо про це забути?» – Цілісне перетворення.
- *“How can I make you understand?”* – «Як вам пояснити?» – Цілісне перетворення.
- *“She's part of my blood and we understand each other.”* – «Вона така як я, вона моя родичка.» – Цілісне перетворення.
- *“I can't think of anything bad enough to call you”* – «В мене немає слів, щоб назвати ваш вчинок.» – Цілісне перетворення.
- *“Sir, you should have made your presence known.”* – «Сер, ви повинні були показатися.» – Цілісне перетворення («*made your presence known*» та «показатися»).
- *“Don't think I hold that against you.”* – «Ви очікували те, що я це скажу.» – Цілісне перетворення.
- *“Ladies have never held any charm for me.”* – «Леді ніколи мною не цікавилися.» – Цілісне перетворення («*held any charm for me*» та «ніколи мною не цікавилися»).
- *“First you take a low, common advantage of me, then you insult me.”* – «Спочатку ви принижуйте мене, тепер ображаєте.» – Цілісне перетворення («*you take a low, common advantage of me*» на «ви принижуйте мене»).
- *“He doesn't strike me as half good enough for a girl of your, what was it? Your passion for living.”* – «Я вважаю, що він не заслуговую на дівчину, хоча б с половиною такої спраги до життя. » – Цілісне перетворення («*He doesn't strike me as half good enough for a girl*» на «він не заслуговую на дівчину»), об'єднання речень.
- *“Was it?”* – «Правда, Скралет?» – Цілісне перетворення.

- *“It's bad enough not being able to go to any parties...”* – «Вистачить і того, що я не можу ходити на бали» – Цілісне перетворення («Вистачить і того» та *“It's bad enough”*).
- *“There's lots going on there.”* – «Там багато чого цікавого» – Цілісне перетворення.
- *“It was splendid of her to make the sacrifice.»* – «З її боку це гарний вчинок.» – Цілісне перетворення.
- *“Gentlemen, if you wish to lead the opening reel with the lady of your choice you must bid for her.”* – «Джентельмени, хто хоче станцювати з дамою на свій вибір повинен заплатити за це.» – Цілісне перетворення (*“to lead the opening reel with the lady”* та «станцювати з дамою»).
- *“It's a bit like blockade-running, isn't it?”* – «Це трохи схоже на прорив блокади, так?» – антонімічний переклад.
- *“It's worse.”* – «Воно того варте.» – Цілісне перетворення.
- *“She did!”* – «Правда» – Цілісне перетворення.
- *“But I expect a very fancy profit out of it.”* – «Але я сподіваюся отримати вигоду з цього.» – Цілісне перетворення (*“a very fancy profit out of it”* на «отримати вигоду з цього»).
- *“Why, what's the matter?”* – «Чому? У чому справа?» – Цілісне перетворення.
- *“You mind your own business!”* – «Це не твоя справа.» – Цілісне перетворення.

Також ми маємо три приклади адекватної заміни :

- *“Oh, Mother, you're sweet to me, sweeter than anybody in the world.”* – «Мамо, ти така добра, добріша за усіх у світі.» – Адекватна заміна (*“you're sweet”* та «ти така добра»).
- *“How dare you! You aren't fit to wipe his boots.”* – «Як ви насмілилися, ви і чобота його не варті. » – Адекватна заміна (*“fit to wipe his boots”* та «і чобота його не варті») і на додаток потрібно виділити об'єднання речень.

- *“I ain't aimin' for you to go after Mr. Wilkes and eat like a field hand and gobble like a hog!”* – «Я не дозволю, щоб у гостях у таких благородних людей, як Вілкси, ви осоромилися.» – У цьому речення домінує лексико-граматичні трансформація: адекватна заміна (*“eat like a field hand and gobble like a hog”*, представляю собою прислів'я, переклали простим словом «осоромилися»), також при перекладі додали порівняння, яке відсутнє в оригіналі та словосполучення «благородних людей».

Один приклад метафоризації : *“That kind of love isn't enough for a successful marriage for two people as different as we are.”* – «Але такого кохання не достатньо, щоб одружуватися двом людям, що належать до інших світів.»

Метафоризація (*“people as different as we are”* на «людям, що належать до інших світів»).

ВИСНОВКИ

У ході проведеного дослідження були зроблені такі висновки: існує велика кількість робіт, присвячених питанню класифікації перекладацьких трансформацій, проаналізувавши різні перекладацькі трансформації та їх класифікації ми вирішили, що будемо розглядати такі трансформації як: лексичні трансформації (опущення, заміну, додавання, генералізацію, модуляцію та транслітерацію з транскрибуванням), граматичні трансформації (граматична заміна, перестановки та синтаксичні трансформації) та лексико-граматичні (антонімічний переклад, цілісне перетворення, адекватна заміна, метафоризація), тому що в основному вчені в області лінгвістики виділяють такі види трансформацій. Наступні вчені виділили ці види трансформацій у своїх роботах: Л. С. Бархударов «Язык и перевод: Вопросы общей и частной теории перевода», В. С. Виноградов «Введение в переводоведение», А. В. Федоров «Основы общей теории перевода», Н. К. Грабовський «Теория перевода: Учебник», В. Н. Комісаров «Современное переводоведение».

Також слід зазначити, що кожен із цих дослідників дає своє визначення поняттю перекладацької трансформації, тому що кожен дослідник вкладає свій сенс в визначення. Ми у своєму дослідженні за основу взяли визначення, що дав Л. С. Бархударов, так як, на нашу думку, воно більш точно відображає суть питання. У першому розділі ми зробили висновок, що перекладацькі трансформації - це прийоми, що використовуються при перекладі для передачі інформації, змісту, що був закладений в вихідний текст однієї мови, в тексті іншої мови, використовуючи форми та засоби мови перекладу і зберігаючи аналогічний сенс з мови оригіналу. Ми дійшли висновку, що переклад це складне, багатогранне явище, яке виконує суспільно значущу функцію комунікації, що полягає в процесах перетворення і передачі тексту однієї мови в текст іншої мови, результатом чого є створення тексту перекладу, що зберіг

сенс початкового тексту, ось чому перекладацькі трансформації є невід'ємною частиною при створенні адекватного перекладу.

Розглянувши загальні особливості перекладу кінофільмів ми зробили висновок, що цей процес має свої складнощі та аспекти, які перекладач повинен враховувати, працюючи у цій галузі. Так одним із найважливіших аспектів при перекладі тексту кінофільму є правильний та влучний переклад назви кінокартини, особливо, якщо вона являє собою фразеологізм або називає явище, яке не притаманне мові перекладу. Також ми зрозуміли, що на те, які трансформації, який вид перекладу буде використаний перекладачем, чи залишиться текст у тому вигляді. Застосування наступних перекладацьких трансформацій, таких як: конкретизація, контекстуальна заміна, опущення є досить поширеними, так як це вирішує проблему зі складними громіздкими конструкціями, перетворюючи їх на прості.

Також ми зрозуміли, що в випадку дублювання фільму для досягнення зіставлення реплік акторів дубляжу з відеорядом, перекладач змушений вилучати деякі слова, що не містять суттєвої інформації, застосовувати прийоми конкретизації, контекстуальної заміни для вирішення проблеми зі складними громіздкими конструкціями, перетворюючи їх на прості.

Аналіз фактичного матеріалу допомагає на практиці упевнитися, що використання перекладацьких трансформацій при перекладі кінофільмів для досягнення адекватності перекладу та створення субтитрів чи дубляжу.

У ході дослідження використання лексичних трансформацій ми дійшли висновку, що трансформація опущення допомагає скоротити текст від не суттєвої інформації; конкретизація робить речення більш зрозуміли і акцентує увагу на головному, транслітерація та транскрибування допомагають передати форму та звучання слова. Проаналізувавши приклади у практичній частині, ми зробили висновки, що транскрибування та транслітерація зазвичай використовується при перекладі назв міст, імен та прізвищ. Аналіз граматичних трансформацій показав, що граматична заміна використовувалася для подолання граматичних невідповідностей між мовою перекладу та мовою

оригіналу, а нульова трансформація допомагає ясно і чітко передати закладену інформацію з оригіналу до перекладу. Серед лексико-граматичних трансформацій найуживанішими були антонімічний переклад та цілісне перетворення. Зробивши аналіз прикладів з антонімічним перекладом, ми виявили, що він допоміг коротко та влучно перекладати репліки, які в оригіналі були довгими. Також завдяки цілісному перетворенню перекладач передає суть виразу, який не притаманний мові перекладу, іноді це також призводить до скороченню символів і тексту перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод : Вопросы общей и частной теории перевода. Москва : 1975. 240 с.
2. Бреус Е. В. Основы теории и практики перевода с русского языка на английский : Учебное пособие. 2-е изд., испр. и доп. Москва : 2000. 208 с.
3. Виноградов В. С. Введение в переводоведение. Москва : Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. 224 с.
4. Ворошилова М. Б. Креолизованный текст: кинотекст. Политическая лингвистика. Екатеринбург: 2007. Вып. 22. С. 106– 110.
5. Гак В. Г. Языковые преобразования. Москва : Языки русской культуры, 1998. 782 с.
6. Гарбовский Н. К. Теория перевода: Учебник. Москва : Изд-во Моск. ун-та., 2004. 544 с.
7. Горький М. Детство, VII. Ставрополь : Ставропольское книжное издательство, 1954. 239 с.
8. Вікіпедія. Жанры игрового кино URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 24.07.2020)
9. Казакова Т. А. Практические основы перевода. Серия: Изучаем иностранные языки. Санкт-Петербург : «Издательство Союз», 2001. 320 с.
10. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
11. Вікіпедія. Кинофильм URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 24.07.2020)
12. Вікіпедія. Кінофільм URL: <http://ru.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 24.07.2020)

13. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. Москва : ЭТС, 1999. 192 с.
14. Комиссаров, В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва : Высшая школа, 2001. 253 с.
15. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник. Київ : Ленвіт, 2006. 157 с.
16. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода. Москва : Московский лицей, 1996. 290 с.
17. Максим Горький. Дитинство. В людях. Мої університети. Київ: Молодий більшовик, 1937. 719с.
18. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
19. Миньяр-Белоручев Р. К. Общая теория перевода и устный перевод. Москва : Воениздат, 1980. 237 с.
20. Латышев Л. К. Курс перевода. Эквивалентность и способы её достижения. Москва : Международные отношения, 1981. 198 с.
21. Латышев Л.К. Проблема эквивалентности перевода. Москва : 1983. 410 с.
22. Левицкая Т. Р., Фитерман А. М. Пособие по переводу с английского языка на русский. Москва : Высшая школа, 1973. 136 с.
23. Левицкая Т. Р., Фитерман А. М. Теория и практика перевода с английского языка на русский. Москва : 1963. 125с.
24. Лукьянова Т. Г. Основи англо-українського кіноперекладу : навчальний посібник для студентів 4 курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» денної форми навчання факультету іноземних мов. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 104 с.
25. Лукьянова Т. Г. Теоретичні аспекти кіноперекладу з англійської на українську мову. Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2011. № 973. Сер. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. Вип. 68. С. 183–187.

26. ПНФ. СП – Переводим название фильма. Стратегии перевода. URL: <http://fridge.com.ua/2010/03/perevodim-nazvanie-filmastrategii-perevoda/> (дата обращения: 06.07.2020).
27. Рецкер Я. И. Пособие по переводу с английского языка на русский. Москва : Просвещение, 1973. 159 с.
28. Семёнов А. Л. Основные положения общей теории перевода. Москва : Изд-во Российского ун-та дружбы народов, 2005. 99с.
29. Серов Н. В., Шевнин А. Б. Теория и практика перевода: Пособие для студентов филол. фак. ун-тов и фак. иностр. яз. пед. ин-тов. Элиста : КГУ, 1980. 125 с.
30. Слепович В. С. Курс перевода (английский – русский язык): учеб. пособие для студентов учреждений, обеспечивающих получение высшего образования по специальности «Мировая экономика и международные экономические отношения». Минск : ТетраСистемс, 2008. 320 с.
31. Слышкин Г. Г. Кинотекст (опыт лингвокультурологического анализа). Москва : Водолей Publishers, 2004. 153 с.
32. Солодуб Ю. П. Теория и практика художественного перевода. Москва : Академия, 2005. 304 с.
33. Сорокин Ю. А. Креолизованные тексты и их коммуникативная. Оптимизация речевого воздействия. Москва : Высшая школа, 1990. С. 180-186.
34. Структура диалога как принцип работы семиотического механизма. *Ученые записки Тартуского государственного университета*. Тарту : 1984. Вып. № 641. С. 343–344.
35. Тихонов А. А. Английский язык теория и практика перевода. Москва : Глобализация, 2005. 120 с.
36. Утробина А. А. Основы теории перевода: Конспект лекций. Москва : Приор-издат, 2006. 144 с.

- 37.Федеров А. В. Основы общей теории перевода. Для институтов и факультетов иностр. языков. Учеб. пособие. Москва : ООО "Издательский Дом "ФИЛОЛОГИЯ ТРИ", 2002. 416 с.
- 38.Швейцер А. Д. Перевод и лингвистика (Газетно-информационный и военно-публицистический перевод). Москва : Воениздат, 1973. 280 с.
- 39.Щетинкин В. Е. Пособие по переводу с французского языка на русский. Москва : Просвещение, 1987. 160 с.
- 40.Bassnett S. and Trivedi H. (eds). Post-Colonial Translation: Theory and Practice. London : Routledge, 1999. 201 p.
- 41.Catford J. C. A Linguistic Theory of Translation: An Essay in Applied Linguistics. Fifth Impression. Oxford University Press : 1978. 103 p.
- 42.Cuddon A. Penguin Dictionary of Literary Terms & Literary Theory London : Penguin Books Ltd, 2004. 1024 p.
- 43.Greene G., *The Quiet American*, William Heinemann. London : 1955, 190p.
- 44.Harris Z. S. Papers in Structural and Transformational Linguistics. Dordrecht : 1970. 559-560 p.
- 45.Salinger J., *The Catcher in the Rye*, Little, Brown and Company : 1951. 223p.
- 46.Lee H., *To Kill a Mockingbird*. J. B. Lippincott & Co. : 1960. 354 p.
- 47.Newmark P. A Textbook of translation. New York and London: Prentice-Hall : 1988. 292 p.
- 48.Vinay J. P., Darbelnet J. Stylistique comparée du français et l'anglais. Méthode Traduction. Nouvelle Édition Revue Et Corrigée. Paris : 1965. 331 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

49. Электронный словарь Cambridge dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (дата звернення: 5.12.2020).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

50. «Звіяні вітром » українською мовою. URL:
<http://lelang.ru/english/films/unesyonnye-vetrom-na-anglijskom-yazyke-s-subtitrami/> (дата звернення: 23.11.2020).
51. “Gone with the wind” movie. URL: <https://www.hungama.com/movie/gone-with-the-wind/2715037/> (дата звернення: 23.11.2020).
52. “Gone with the wind” subtitles. URL:
<https://docs.google.com/document/d/1xoIUgeYHD2LIjnnlVPu15RX71C0u7qc8Nyh76ntloNg/edit> (дата звернення: 23.11.2020).